

Reggeli Újság

Exter

Noviszád, 1940 június 22.

Urednik — Szerkesztő
ANDRÉE DEZSÓ

21. évfolyam 170. szám

Pénteken délután 2 óra 30 perckor

Ugyanabban a vasuti kocsiban mint husz évvel ezelőtt átadták a franciáknak a fegyverszüneti feltételeket

Az ellenségeskedéseket csak a fegyverszünet meghötte után szüntetik be

A pénteki német lapok a külső-
pöbön ázó fegyverszüneti tárgyalá-
sokkal foglalkoznak. A Hamburger
Fremdenblatt a következőket írja:

»Hogy milyen a fegyverszünet,
azt megmutatta Franciaország
1918-ban a compiegnei erdőben.
Az a bizonyos parancskirat nem-
csak az ellenségeskedések beszünt-
tetését követelte, hanem azt is,
hogy Németországot lefegyverez-
zék és a Rajna balpartjának tős-
gyökeres német földjén ugyneve-
zett biztosítékokat jétesítsenek. A
fegyverszünet — ezt azokban a
súlyos napokban jól eszünkbe vés-
ték — a megvert ellenség kato-
nai megsemmisítése abban az ér-
telemben, hogy többé ne tudjon
fegyvert fogni. A békekötést azon-
ban, amely az ellenségek között a
jövő fejlődés tekintetében a kato-
nai, politikai, gazdasági és területi
feltételek összességét szabályozza,
későbbi időre halasztják.

A Deutsche Allgemeine Zeitung
így ír: Franciaországot megver-
tük. Azt a Franciaországot győz-
tük le, amelyet a birodalomra
mért megaláztatás még utólag is
mindig jóleső érzéssel töltött el.
A franciák sohasem akartak a lel-
kiismeret szavára hallgatni. Elva-
kultságukban és gyűlöletükben ez
talán nem is szólt meg bennük.
Az a fegyverszünet, amelyet most
kérnek, nyilván nem hasonló az
1918. évihez. Petain tábornagy
maga tett erről tanúságot egyik
rádióbeszédében. Megállapította
ebben, hogy a német véderőt, ami-
kor 1918-ban fegyverszünetet kért,
nem verték meg, — nem úgy,
mint most a francia hadsereget.

A COMPIEGNEI ERDŐBEN

A német távirati iroda »A com-
piegnei erdőben« keltezésű jelentése
közli, hogy Hitler kancellár péntek
délután két óra 30 perckor a vé-
derő főparancsnokainak jelenlétében
fogadta a fegyverszüneti feltételek
átvételére érkezett francia küldött-
séget. A fogadáson német részről je-
len volt a véderőfőparancsnokság
főnöke, a birodalmi külügyminisz-
ter, valamint a Führer helyettese. A

francia küldöttség tagjai voltak:
Huntzinger tábornok, a francia leg-
főbb haditanács elnöke, Bergerat
légügyi tábornok, Le Lu altáborna-
gy és Noel nagykövet.

A Führer a fegyverszüneti felté-
teleket a compiegnei erdőben, ugyan-
abban a vasuti kocsiban adta át,
amelyben Foch tábornagy 1918 no-
vember 11-én megalázó körülmé-
nyek között diktálta a német tár-
gyalóknak a fegyverszünetet.

A compiegnei erdőben lefolyt pénteki
cselekmény megszüntette a Né-
met Birodalom ellen elkövetett jog-
talanságot, — mondja a német tá-
virati iroda jelentése. A becsületes
harcban megvert ellenséggel szem-

ben tanúsított eljárás méltóságával
ellentétben állottak az örök gyűlö-
letet terjesztő emlékművek, ame-
lyek azokon a helyeken épültek,
ahol egykor a gall alávalóság megalá-
zta a le nem győzött német had-
sereget.

A FEGYVERSZÜNETI FEL- TÉTELEK BEVEZETÉSE

A Führer megbízásából Keitel ve-
zérézredes, a véderőparancsnokság
főnöke felolvasta a fegyverszüneti
feltételek alábbi bevezetését:

A Führer, mint a német véderő
legfőbb parancsnoka megbízásából a
következő nyilatkozatot teszem Önök
előtt:

A német véderő 1918 novemberében letette a fegyvert, bizva
azokban az ígéretekben, amelyeket Wilson elnök a német birodalom-
nak adott és amelyeket a szövetséges hatalmak megerősítettek. Ez-
zel véget ért az a háború, amelyet a német nép és kormánya nem
akart és amelyben az ellenségnek az óriási tulerő mellett nem si-
került a német hadsereget, a német haditengerészetet vagy a német
légi haderőt döntő módon legyőzni. Már a német fegyverszüneti bi-
zottság megérkezésekor megkezdődött azonban az ünnepelesen
adott ígéret megszegése. Ezzel 1918 november 11-én ebben a vonat-
ban megkezdődött a német nép kálváriája. Ami becsületrablást és
megaláztatást, ami emberi és anyagi szenvedést csak ráhátrihattak egy
népre, az mind innen indult ki. Szószegés és hűségesség esküdt
össze egy nép ellen, amelynek több, mint négy évig tartó hősi el-
lenállás után csak az egyetlen gyengéje, hogy hitt a demo-
krata államférfiak ígéréteinek.

1939 szeptember 3-án, a világháború kitörése után 25 évvel
Anglia és Franciaország ismét minden ok nélkül hadat üzent Né-
metországnak. Most megtörtént a fegyveres döntés. Franciaországot
legyőzték.

A francia kormány arra kérte a birodalmi kormányt, hogy is-
mertesse vele a német fegyverszüneti feltételeket. Ha e feltételek
átvételére a compiegnei erdőt jelöltük ki, ez azért történt, hogy az
osztó igazságnak ezzel a tényével egyszer és mindenkorra kitöröl-
jünk azt az emléket, amely Franciaország történelmében nem a di-
csőség lapjára íródott, amelyet azonban a német nép minden idők
legmélyebb szegényének tekintett.

Franciaország hősi ellenállás után, véres csaták szakadatlan so-
rozatában győzetelt le és omlott össze. Németországnak ezért nem
az a szándéka, hogy ilyen bátor ellenséggel szemben a fegyverszüneti
feltételeknek vagy a fegyverszüneti tárgyalásoknak gyalázkodó jelle-
get adjon. A német követeléseknek az a céljuk, hogy

- 1) megakadályozzák a harc újakezdését,
- 2) Németországnak megadjanak minden biztosítékot, hogy to-
vább folytathassa a rákényszerített háborút Anglia ellen, valamint,
hogy megteremtse a feltételeket az új béke kialakítására, amelynek
lényeges tartalma a német birodalommal szemben erőszakkal elkö-
vetett jogtalanság jóvátétele lesz.

A bevezetés felolvasása után a Führer a Deutschland-dal hang-
jai mellett elhagyta a tárgyalás színhelyét.

AZ UTOLSÓ FELVONÁS

Rómából jelenti az Avara: A Gior-
nale d'Italia a következőket írja:

Németország és Olaszország a há-
boru utolsó felvonására, a Nagy-
britannia elleni támadásra készül.
Nagybritannia szemmeláthatóan bá-
toritani igyekszik a francia ellenál-
lást Olaszország és Németország el-
len abban a reményben, hogy a há-
boru így tovább tart és az Egyesült
Államok bankári, katonai és társa-
dalmi beavatkozására kerül sor. A
francia ellenállás a fegyverszüneti
kérés után csak az emberek meg-
semmisítésével és az olasz és német
feltételek súlyosbításával volna egy-
értelmű. A felelős francia kormány
ezt tudja és Petain tábornagy arra
törekszik, hogy mentse, ami ment-
hető. Mindenesetre, ha az angol ki-
sérlet sikerrel járna, a német és
olasz visszahatás közvetlen és hatá-
sos lenne. Az Egyesült Államoknak
nem érdeke a Monroe-elv megsérté-
se, mivel az Egyesült Államok eset-
leges beavatkozása az európai há-
boruba olyan irányadó esetet terem-
tene, amely jogot adna a nyugati
hatalmaknak, hogy a jövőben be-
avatkozzanak az amerikai ügyekbe.
Egyébként is jól tudják, hogy az
amerikai beavatkozás fontos kérdé-
seket tenne időszerűvé a Csendes
Óceánon, ahol Amerikának érdekei
vannak.

CSÜTÖRTÖK ÉJJEL NEM VOLT LÉGI TÁMADÁS ANGLIA ELLEN

A Reuter-iroda jelentése szerint
péntekre virradó éjjel nem voltak
ellenséges légi támadások Anglia el-
len. Az angol légi haderő számos tá-
madást hajtott végre a Ruhr- és a
Rajna-vidék katonai célpontjai el-
len. A rossz látási viszonyok és a
légelhárító tüzérség tevékenysége
ellenére majdnem valamennyi tá-
madást siker koronázta. Két angol
gép nem tért vissza. (A. A.)

PANAMERIKAI GAZDASÁGI SZÖVETSÉG

Washingtonból jelentik: Early, a
Fehér Ház titkára közölte a sajtó-
val, hogy Roosevelt elnök elfogadta
Welles külügyi államtitkár terveit,
amelyek egy panamerikai gazdasági
szövetségre vonatkoznak.

A francia hadsereg teljesen felbomlott

A Pester Lloyd válasza a román sajtónak: A jognak és igazságnak kell győznie Magyarországnak teljes bizalma van abban a döntésben, melyet Hitler és Mussolini hoz majd — írja a magyar félhivatalos

Budapestről jelentik: A »Pester Lloyd« három hasábos vezércikkben foglalkozik a román sajtónak az utóbbi napokban közölt magyarellenes cikkeivel és utal arra, hogy nyilván felülről irányított sajtóhadjáratba kezdtek a román lapok, köztük a kormányhoz közelálló sajtó is. A Pester Lloyd a következőket írja:

»A román sajtó megegyezzer megkísérli annak a Trianonnak a védelemét, amelyet Németország ősi ellenfelei, Anglia és Franciaország Romániával szövetségben alkottak meg a Németországgal szövetséges Magyarországgal szemben 20 évvel ezelőtt. Szándékunkban volt nem foglalkozni a román sajtó részéről egyre gyakoribb és hangosabb kihívásokkal, mert tekintettel voltunk a rendkívül komoly helyzetre, amelyben most Európa van és megértettük, hogy mennyire fontos és szükséges nemcsak az itt élő népek, hanem nagy barátaink szempontjából is, hogy Európának ebben a részében a béke fennmaradjon. Most azonban el kell oszlatnunk azt a tévedést, mintha hallgatásunk egyetértést jelentene a felülről irányított román sajtóhadjárattal.«

A román sajtó elfogultságában odáig megy, hogy népi szempontból igazságosnak tartaná még azt is, ha annak idején Románia határait a Tiszáig terjesztették volna ki. Nem tudjuk, milyen alkalmából tartják időszerte a román lapok ennek a követelésnek az emlegetését. Talán a háború kitörése előtt Romániának nyújtott angol-francia biztosítékokban ígérték ilyesmit Romániának Németország legyőzése esetén? Hiu fáradozás Románia megnövekedését az 1919. és 1920. évi versaillesi európai rendezéstől elválasztani. A trianoni szerződésben Romániának mindent megadtak, amit angol-francia szövetségesei megígértek 1916-ban azért az ellenszolgálatért, hogy a legnehezebb óráit elő Németországnak és Ausztria-Magyarországnak törével hátába szurjon. Nehézsége volt a területi követelésekben, amikor Jugoszlávia ellen fordult a Bánát felszólásáért, azonban ebben a kérdésben is teljes kielégítést nyert Jugoszlávia rovására. Bizonyosak lehetnek Romániában afelől, hogy Németországban is emlékeznek arra, hogy Románia a már aláírt, de még nem ratifikált bukaresti szerződés után, két nappal a német fegyverszünet megkötése előtt újabb hadat üzent és megtámadta Erdélyt. A legügyesebb va'óságfel-derítés sem téveszthet meg senkit abban az irányban, hogy Romániát mesterségesen, sok millió főnyi kisebbség bekebelezésével növelték meg a versaillesi rendszer alapján és ezzel olyan helyzetet teremtettek, amely elképzelhetetlen a tengelyhatalmak által a közeljövőben újjarendezendő Európában.

Egyes román lapok igyekeznek a magyarországi be'politikai állapotokra való utalással hangulatot teremteni a román állapotok mellett. Ez azonban olyan pont, melyről nagyon is hallgatni kellene Romániának, mert ahol az állampolgárok szízeit lövik le tömegesen pártpolitikai okokból, ott nem előnyös ragyogó belső állapotokkal dicsekedni.

MOST A TÖRTÉNELEM BESZÉL

A Pester Lloyd ezután így folytatja:

Egy pontban teljesen egyetértünk a román lapok felfogásával: Mi is hangsúlyozzuk, hogy a jognak és igazságnak kell győznie. Magyarországnak teljes bizalma van abban a döntésben, amelyet

Pénteki német hadijelentés

Berlinből jelentik: A német védőerőparancsnokság közli:

Csapatainknak Normandia, Bretagne, valamint a Loire torkolata és a Rhone völgye közti terület megszállására irányuló mozdulatai tervszerűen folynak. A Burgundián át előretörő gyors csapatok harcra el foglalták Lyont. E harcokban 200 új páncélos harciókerült csapataink birtokába.

Lotharingiában és Elzászban folyamatban van a Maginot-vonal egyes részeinek megtisztítása a helyenként szívósan védekező ellenségtől. Az Északlotharingiában összeszezsufolt francia csapatmaradványokat támadásaink több részre szakították. Egyes bezárt ellenséges csapatok a Vogézek nyugati részén még tartják magukat. A Vogézekben levő Hartmansweilerkopf, amelyért a világháborúban sok harcot vívtak, kezünkben van.

A légi haderő június 20-án is folytatta támadásait az ellenség visszavonulási utjai ellen. A pfalzi erdő előtt zuhanó bombázóink újból harcoképtelenné tették a Maginot-vonal egész sereg erődjét és ezzel segítettek megtörni az itt még ellenálló ellenség erejét. Az elzászi harcokban a léghárító kötelékek földi célpontokra való tüzeléssel nagyszerűen támogatták a hadsereg csapatait.

Harci és zuhanó bombázó kötelékek június 20-án La Rochelle előtt és a Gironde torkolatában hajókat támadtak meg. Elsüllyesztettek egy 10.000 tonnás szállítóhajót, valamint egy 4000 tonnás segédhajót. Péntekre virradó éjjel angol repülőgépek ismét sok repülést hajtottak végre Észak- és Nyugatnémetországban. A bombákat — mint eddig — ismét nem katonai célokra dobták le. Az okozott kár jelentéktelen, néhány polgári személy azonban életét vesztette.

Az ellenség összes vesztesége a levegőben tegnap hat repülőgép volt. Két német gép eltűnt.

Tengeralattjáró fegyvernemünk 4 angol kereskedelmi hajó elsüllyesztését jelenti, köztük van a 11.000 tonnás Royal Mail gőzös is.

Hitler és Mussolini hoz majd. A két államférfinak alkalma volt 1938-ban a Belyedereben itéletet mondani Trianon felett. Ha a románoknak a legkisebb reményük is volna arra, hogy ezuttal Trianon mellett döntenek, akkor felesleges volna a román sajtó egy részének hisztérikus lármája. Ezért ezt a lármát mi a félelem és a bizonyosság kifejezésének tartjuk az egész versaillesi rendszer és tartozékainak elmúlása felett. Nem szándékunk vitába szállni a román sajtóval ebben a kérdésben. Most a történelem beszél és semmiféle sajtóhadjárat nem tartóztathatja fel az igazság menetét, amely könyörtelenül és ellenál hatatlanul halad, hogy az önző és igazságtalan rend romjain az új Európa felépüljön.

AZ OLASZ HADIJELENTÉS

Az olasz vezérkar tízes számu jelentése így hangzik: Az elmúlt éjszaka bombavető repülőgépeink újból bombázták az ellenség bizertai és máltai tengeri támaszpontjait. A bombázás heves és pontos volt. Fel-derítő repülőink állandóan szemmel tartották a Földközi-tengeren az ellenség tengeri és légi támaszpontjait.

Északafrikában a hadművelet tovább folynak a keleti határon. Noha csak taktikai műveletekről van szó, az ellenség több mint tíz repü-

lőgépet és mintegy negyven harci-kocsit veszített Heves bombázást hajtottunk végre az angolok egyiptomi légi támaszpontja ellen is. A bombák súlyos károkat és hatalmas tüzvészeket okoztak. Keletafrikában az ellenség sikertelen támadást intézett egyik tengeri támaszpontunk ellen. Két angol repülőgépet lelőtünk.

Az ellenség Olaszország területé felett jóval kevesebb repülést hajtott végre. Mindössze egyetlen bombát dobott le, amely Imperia közelében a szabad mezőn esett le.

FRANCIA JELENTÉS

A péntek déli francia hadijelentés így hangzik: A Loire és a Chere folyó mentén a helyzetben lényeges változás nem állt be. Tovább keletre az ellenség egészen Lyonig nyomult előre. A Vogézekben csapataink erőlyesen ellenállanak az ellenség nyomásának.

BULGÁRIA IGÉNYEI

Rómából jelentik: A Popolo di Roma a délkelet-európai politikai helyzet megélénküléséről számol be. A lap Bulgária törekvéseivel foglalkozva hangsúlyozza, hogy Bulgária jogot tart Dobrudzsára és az Égei-tengerhez való kijutásra. Tekintettel a Jugoszláviával kötött örök békére, a macedóniai kérdés nem szerepel a bolgár követelések között. Szófiában egymást érik a tüntetések, amelyek során a lakosság Dobrudzsát követeli.

Novisád városa eddig 397.500 dinár segélyt fizetett ki az árvízkárosult telepi háztulajdonosoknak

A Vöröskereszt az eddigi 450.000 dináron kívül még 200.000 dinárt juttatott a városnak segélyezési célokra — A telepi árvízkárosultak ügyében további adatokat juttatnak el a kormányhoz

Dr. Budiszávyevics Szrgván és Krek Miho miniszterek csütörtök délutáni noviszádi tanácskozásuk során, amint azt már közöltük is, részletesen megvitaták a noviszádi árvízkárosultak segélyezésének kérdését. A tárgyalásról ne madtak ki különjelentést, mindössze Krek Miho építészügyi miniszter nyilatkozott, hogy

tervet dolgoztak ki a telep újjáépítése ügyében, amit a minisztertanács elé terjesztenek.

Amikor az újságírók arra vonatkozóan intéztek hozzá kérdést, hogy milyen összegű lesz a kártérítés, amit a telepiek kapnak, a miniszter közölte, hogy erre nem adhat semmiféle választ, mert nem tudja még, hogy a minisztertanács milyen álláspontot foglal el tervezetükkel szemben és azt teljes egészében magáévá teszi-e majd.

Igy tehát a telepiek egyelőre tovább várnak, remélhetően azonban már nem sokáig, mert

Krek miniszter is a legmesszebbmenő jóindulattal kezeli az ügyet, épen úgy, mint dr. Budiszávyevics Szrgván népjóléti miniszter.

A csütörtöki tanácskozáson egyéb-

ként újabb adatokat is kértek a várostól, amiket most állítanak össze és legkésőbb hétfőn eljuttatják a minisztériumba.

Novisád városa egyébként folytatja az árvízkárosult háztulajdonosoknak a segély kiutalását.

Eddig a városi takarékpénztár 397.500 dinárt fizetett ki, ezenkívül azonban még 150.000 dinárt utalt már ki károsultaknak, de még mindig vannak elintézetlen ügyek. Tekintve, hogy a Vöröskereszt a hozzá beküldött gyűjtött összegből először 450.000 dinárt utalt ki a városnak, ami nem elegendő még az ezer dináros segélyek kiutalására sem, annak ellenére, hogy a város azoknak, akik a Reggeli Újságtól kaptak segélyt, kevesebbet fizet ki, a Vöröskereszt tegnap további 200.000 dinárt bocsájított a város rendelkezésére. Most, hogy ismét elég összeg áll a kifizetés céljaira, véglegesen folyósítják majd az ezer dináros gyorssegélyeket a háztulajdonos árvízkárosultaknak.

Franciaország Olaszországtól is fegyverszünetet kért

Amerikában nemzetvédelmi kormány alakult — A két köztársasági miniszter kinevezése fokozza a beavatkozási mozgalmat — A szenátusban törvényjavaslatot nyújtottak be az általános védkötelezettség bevezetéséről

A Stefani-iroda jelentése szerint a francia kormány csütörtök délelőtt a spanyol kormány közvetítésével az olasz kormányhoz fordult, amelytől szintén fegyverszünetet kért. Az olasz kormány a spanyol kormány után hasonló választ adott, mint a német kormány vagyis azt felelte, hogy várja a francia meghatalmazottak névsorának közlését, akikkel azután közli majd a találkozás helyét és időpontját. (A. A.)

A FRANCIA ÁLLAMTANÁCS ÜLÉSE

A Havas-iroda bordeauxi jelentése szerint a csütörtök délután francia államtanács hír szerint Churchill miniszterelnöknek a francia kormányhoz intézett üzenetével foglalkozott. A francia kormány tagjai este tíz órakor ismét tanácskozásra ültek össze.

A FRANCIA »HÁBORUS PÁRT«

Rómából jelentik: A Popolo di Roma azt írja, hogy a francia kormányban, főleg pedig a Londonba menekült francia politikusok körében még mindig erős az a mozgalom, amely Franciaország további harcát követeli, sőt azt kívánja, hogy — ha kell Észak-Afrikában is folytassák a küzdelmet. A lap szerint ennek az irányzatnak képviselője a Petain-kormányban Chautemps helyettes miniszterelnök. Reynaud már Londonban van és ugyancsak erősen működik ebben az irányban. A volt francia miniszterelnök támogatói az angol fővárosban De Gaulle tábornok, Mandel volt belügyminiszter és Rotschild bankár.

CSÜTÖRTÖKÖN 36.000 SZÖVETSÉGES KATONÁT INTERNÁLTAK SVÁJCBAN

Svájcban csütörtökön 16.000 lengyel és 20.000 francia katonát internáltak. Az internáltak között van egy lengyel tábornok és Day tábornok is, akiknek feladata lett volna Besanconban új sereg szervezése. A csapatokhoz tartozik három afrikai lövészezred ezer lóval, továbbá sok harciocsi, küönböző nagyságu üteg és gépkocsi.

A Stefani-iroda genfi jelentése szerint Tabouis asszony, az ismert francia újságíró az irunji spanyol hatóságoktól menedékjogot kért. A spanyol hatóságok a kérést nem teljesítették. (A. A.)

Az Avala madridi jelentése szerint Herriot, a francia képviselőház elnöke Svájcba menekült.

BOMBÁZOTT NÉMET VAROSOK

A német távirati iroda jelenti, hogy csütörtökre virradó éjszaka ellenséges repülőgépek újból tá-

madást intéztek Mannheim és Ludwigshafen ellen. Mint más esetekben, ez alkalommal is tervszerűtlenül dobták le bombáikat. a bombák legnagyobb része a város ha-

Németország élelmezési helyzete

Berlinből jelentik: A német távirati iroda foglalkozik a londoni rádióval azzal az állításával, mely szerint Németország legkésőbb négy hónap elteltével az éhínség szélén áll majd. Illetékes német körökben ezt az állítást hamis hírvesznek tekintik, amellyel nyilván el akarják terelni a figyelmet az egyre súlyosabb angol élelmezési viszonyokról. Nincs szó esetleges rossz termésről — mondják Berlinben — mint ahogy valótlan az a hír is, mintha az állatállományban száj és körömfájás lépett volna fel. Mindezekkel az állításokkal szemben német körökben hangsúlyozzák, hogy a szovjetorszá-

gárain kívül esett le egész csekély anyagi kárt okozott. Az ellenséges gépeknek vissza kellett térniük, mielőtt további céjukat elérhették volna.

gi gabonaszállítás is tervszerűen folyik. Németország egyébként — éppen úgy, mint haddig — rendkívül nagy gabonaszettel rendelkezik. Ezek a készletek nem kisebbek, mint a háboru elején voltak, a vaj-, tojás- és hús készlet pedig a tél beálltakor még nagyobb lesz, mint a háboru kitörésekor volt.

Az angol híresztelésekkel szemben a német közlelmezési minisztériumban rámutatnak arra, hogy a német minisztérium 1940-41-ben vagyis az 1941. évi termésig egyáltalában nem foglalkozik már az élelmezéssel kapcsolatban, hanem hozzákezdett az 1941-42. év előlái tervezetének kidolgozásához.

Az amerikai kormány átalakítása

Washingtonból jelenti az Avala: Roosevelt elnök a szenátushoz intézett üzenetében Stimson volt külügyi államtitkárnak hadügyminiszterré, Knoxnak, a Chicago Daily News kiadójának pedig tengerészeti miniszterré történt kinevezését javasolta. Az elnök közölte, hogy Woodring hadügyminiszter személyes okokból lemondott. Knox Edison volt tengerészeti miniszter helyét foglalta el, aki azért mondott le, mert New-Jersey kormányzó állására pályázik.

Éles bírálatok

A német távirati iroda washingtoni jelentése szerint az elszigetelési politika parlamenti körökben éles bírálatra adott okot Stimson és Knox gyors kinevezése. Wyler demokrata szenátor a szenátusban kijelentette, ez a két kinevezés azt jelenti, hogy a Roosevelt-kormány elfordul liberális politikájától és az európai ügyek iránt érdeklődik. A szenátor hallatlannak minősítette ezt a kinevezést, mer szerinte ez olyan kísérlet, amely az Egyesült Államoknak a háboruba való belépését az ellenzéki pártok egyidejű meghasonlásával akarja előidézni.

Hamilton, a köztársasági párt elnöke hivatalos nyilatkozatot adott ki, amely szerint Stimsonnak és Knoxnak az a kívánsága, hogy az Egyesült Államok beleavatkozzék az európai ügyekbe és ez a kívánságuk annyira közismert, hogy a két kinevezés önmagáért beszél.

Hoover, az Egyesült Államok volt elnöke kijelentette, hogy Stimson és Knox belépése a kormányba nem jelent semmiféle koalíciót, mert a miniszteri szék válalása nem a köztársasági párt nevében történt, hanem csupán személyes jellegű.

A Reuter-iroda azt jelenti Washingtonból, hogy Knox és Stimson miniszteri kinevezése meglepetést keltett és élénk megjegyzésekre adott alkalmat. A Reuter-iroda tudósítója idéz Clark szená-

tor egyik nyilatkozatából, amely szerint ezek a kinevezések arra mutatnak, hogy Amerika a közeljövőben beavatkozik a háboruba.

AZ AMERIKAI SENATUS MEGSZAVAZTA A HONVÉDELMI HITELT

Az amerikai szenátus szerdai ülésén elfogadta azt a törvényjavaslatot, amely honvédelmi célokra 1.777 millió dollárt irányoz elő.

Az Egyesült Államok földművelésügyi minisztere a közel jövőben Dél-Afrikába utazik.

A hadkötelezettség bevezetéséért

Washingtonból jelenti az Avala: Burke demokrata szenátor szerdán törvényjavaslatot terjesztett be, amelyben az általános védkötelezettség bevezetését követeli az Egyesült Államokban. A javaslat szerint a védkötelezettség 18—65 évig minden polgárra kiterjedne. Huszonegy és 45 év között a hadkötelesek a hadrakelt seregnél, 18—21, illetve 45—65 évig pedig a hazai terület védelmében teljesítenének szolgálatot.

EARLY NYILATKOZATA

Washingtonból jelenti az Avala: Early, Roosevelt személyi titkára közölte, hogy az új koalíciós kormány a nemzetvédelem kormánya. Az elnök — mondotta Early — kijelentette, hogy a köztársaságiakat nemzetvédelmi okokból hívta meg kormányába, hangsúlyozva, hogy a mai időkben szükség van a nemzeti összefogásra.

A HADIANYAGSZÁLLÍTÁSOK

Washingtonból jelenti az Avala: Morgenthau pénzügyminiszter a sajtóértekezeten kijelentette, hogy a francia részről történt hadianyag rendeléseket az angolok vették át. Az Egyesült Államok kormánya — mondotta — tárgyalásokat folytat a gyárosokkal, hogy mindezt a hadianyagot — a francia fegyverszüneti tárgyalásokra való tekintet nélkül — szállítsák le Angliának.

RENDKIVÜLI FELHATALMAZÁSOK

A Reuter-iroda jelentése szerint az ausztráliai parlament 59 szavazattal 10 celenében végleg elfogadta azt a törvényjavaslatot, amely széleskörű felhatalmazásokat ad a kormánynak. A javaslat pénteken a szenátus elé kerül.

ELSÜLLYESZTETT ANGOL HAJÓ

Londonból jelentik: Az angol tengerügyi hivatal közölte, hogy az Andalia felfegyverzett segédcsirkálót egy buvárhajó megtorpedózta. Az Andalia 13.950 tonnás hajó volt és a háboru előtt London és Newyork között teljesített szolgálatot.

LENGYEL MENEKÜLTEK LISSZABONBAN

Olaszországból Franciaországon át 40 lengyel menekült érkezett vonaton Lisszabonba. A portugál fővárosba érkezett Lugosovszki római lengyel nagykövet, a nagykövetség tagjaival és az olaszországi lengyel konzulátusok személyzetével.

UJABB BEHÍVÁSOK ANGLIÁBAN

Londonból jelenti az Avala: Az alsóházban közölték, hogy júliusban behívják az 1906, 1907, 1908 és 1909. évi korosztályokat. Juliusban az összes hadkötelesek száma felülmúlja a négy milliót. Azokat, akik július 17-e előtt betöltik 20. évüket, szintén behívják katonai szolgálatra.

Reggeli Újság
a magyarság napilapja

Franciaország fele német kézen

Az Anglia elleni légitámadásnak 68 áldozata van -- Angol repülőtámadások német repülőterek ellen -- Angol-olasz légi harcok Afrikában -- Nem történtek német csapatmozdulatok a német-litván határon

Berlinből jelenti az Avala: A Deutsche Allgemeine Zeitung a fegyverszüneti tárgyalásokkal kapcsolatban többek között ezeket írja: Franciaországot legyőzték. Legyőzték azt az országot, amely más államokkal együtt Németország megállapításán és a Németország és a német nép elleni gyűlölet fenntartásán dolgozott. Franciaország nem hallgatott lelkiismerete szavára és ez a Franciaország ma abba a helyzetbe került, hogy fegyverszünetet kér. A mostani fegyverszünet azonban semmiben sem hasonlít az 1918 évi fegyverszünethez.

A lap ezután arról ír, hogy a német haderő aránylag rövid idő alatt jelentős győzelmet vívott ki, majd így folytatja:

A legyőzött Franciaország most gondoljon mindazokra a hibákra, amelyeket elkövetett és amelyek a tarthatatlan európai helyzethez vezettek. Ezek a hibák egész sor olyan eljárásra vezettek a német nép ellen, amelyek a német népnél egészen érthető visszahatást váltottak ki.

A cikk a továbbiakban foglalkozik a mostani háború közvetlen okaival, a hadműveletek alakulásával és a német fegyverek győzelmével, majd így folytatja:

Németország hajlandó tárgyalni a francia küldöttséggel és fogadja a Petain tábornagy által kiküldött

megbizottakat. Franciaország további sorsa ezektől a megbeszélésektől függ.

A Berliner Börsenzeitung megállapítja, hogy az utolsó angol expedíciós hadtest is visszatért Angliába.

AZ OLASZ SAJTÓ A FRANCIA FEGYVERSZÜNETI KERESRŐL

Rómából jelenti az Avala: A Stefani-iroda közli:

A péntek reggeli olasz lapok első oldalán közlik azt a hírt, hogy a francia kormány fegyverszünetet kért az olasz kormánytól. A Popolo di Roma megállapítja, hogy az olasz kormány hozzájárult a fegyverszüneti tárgyalásokhoz, majd ezeket írja:

Az a játszma, amely Franciaország és a tengelyhatalmak között folyt, végső és döntő szakaszához érkezett.

A lap egy másik cikkében a kairói eseményekkel foglalkozik. Megállapítja, hogy az angol-egyiptomi szerződés értelmében Anglia tartozik Egyiptom segítségére sietni, ha Egyiptomot támadás érné, de a szerződés Egyiptomra nem hárít ilyen kötelezettséget. Másfelől Anglia erős katonai nyomást gyakorol az egyiptomi kormányra és államcsínyvel és katonai parancsuralom bevezetésével fenyegetőzik.

a roueni repülőterén levő számos gép ellen. Négy ellenséges repülőgép kigyulladt, számos gépet pedig a gépfegyvergolyók megrongáltak. Délután egy Blenheim-rendszerű gépek álló raj támadta meg ugyanezt a repülőteret és nagy károkat okozott. Mindkét támadás minden veszteség nélkül folyt le.

ANGOL VESZTESEGLISTA

Londonból jelenti az Avala: A Havas-iroda közlése szerint a Kelet-anglia egyes részei ellen történt bombatámadásoknak 68 áldozata van. Az anyagi kár jelentékeny. Három német repülőgépet lelőttek.

LÉGIHARCOK AFRIKÁBAN

Kairóból jelenti a Havas-iroda: A szerdón Burbuk felett lefolyt légi harcok során három olasz vadászgépet lelőttek. Két olasz gép megsérült. Egy angol vadászgép nem tért vissza.

Angol bombázó- és vadászgépek sikerrel bombázták Jevál repülőterét Olasz-Keletafrikában. Két repülőgépet megsemmisítettek, háromat pedig súlyosan megrongáltak. Az ezután kifejlődött harcban egy olasz gépet lelőttek, egy másikat pedig leszállásra kényszerítettek. Egy angol gép nem tért vissza.

Adentől 150 mérföldnyire keletre egy hárommotoros olasz gépet leszállásra kényszerítettek, legénységét pedig foglyul ejtették. A legutóbbi 24 órában az ellenség vesztesége 8, az angol veszteség két repülőgép volt. (A. A.)

DZSIBUTI

A Reuter-iroda dzsibuti jelentése megcáfolja azt a hírt, amely szerint Dzsibuti egy része lángokban áll. A város felett nem szálltak el olasz repülőgépek és így gyújtóbombákat sem dobtak le — mondja a Reuter-iroda jelentése. (A. A.)

SZIRIÁBAN NYUGALOM VAN

A Reuter-iroda damaszkuszi jelentése szerint Szíriában teljes a nyugalom. Mittelhauser tábornok, a levantei haderő főparancsnoka

a lakossághoz intézett kiáltványában kijelentette, hogy el van szánva a rend fenntartására és minden rendezavarási kísérletet csírájában elfojt. Egész Szíriában erélyes intézkedéseket léptettek életbe. — (A. A.)

NÉMET CÁFOLAT

Berlinből jelenti az Avala: A német távirati iroda közli:

Az utóbbi napokban az angol sajtóban állandóan olyan hírek jelentek meg, hogy az oroszok — a Litvánia elleni június 19-i orosz akcióval kapcsolatban — igen nagy erőket vontak össze a német keleti határ mentén. A Reuter-iroda Kanaasból olyan jelentést közölt, hogy Keletporoszországban német csapatmozdulatok történtek.

Német hivatalos részről ezzel kapcsolatban határozottan kijelentik, hogy a német-litván határon nincsenek német csapatmozdulatok. Minthát az amerikai segítségére való hivatkozás többé nem bír vonzóerővel — mondják német politikai körökben — a Reuter-iroda most arról igyekszik meggyőzni az angol közvéleményt, hogy német-szovjet viszállyra kerülhet a sor.

AZ ANGOL ALSÓHÁZ TITKOS ÜLÉSE

Londonból jelenti az Avala: Az alsóház titkos üléséről kiadott közlemény szerint az ülésen London védelméről s más kérdésekről volt szó.

A lordok házának titkos üléséről szóló közlemény szerint a lordok háza meghallgatta a főváros védelméről szóló kormánynyilatkozatot.

A francia képviselők egyhangúlag bizalmukról biztosítják Petain tábornagyot

Bordeauxból jelenti az Avala: A Petit Parisien jelentése szerint a bordeauxi városházán Marquet képviselő, bordeauxi polgármester elnöklétével 50 francia törvényhozó értekezletet tartott. Az értekezleten jelenlevő képviselők kimondták, hogy pártkülönbösg nélkül Petain tábornagy mellett csoportosulnak és támogatják őt néző feladatában. Az értekezlet helyesléssel fogadta Lavalnak azt a kijelentését, hogy az országot nem azzal mentik meg, ha területét elhagyják. Az ülés után háromtagú küldöttséget választottak. A küldöttség biztosította Petain tábornagyot a Bordeauxban összegyűlt képviselők egyhangú bizalmáról.

LONDON CSORBITANI IGYEKSZIK A PETAIN-KORMÁNY TEKINTÉLYÉT

Berlinből jelentik: A Berliner Börsenzeitung a következőket írja:

Az angol kormány meglepéssel állapítja meg, hogy nemsokára az angol expedíciós hadsereg utolsó katonája is visszatér Franciaországból, továbbá, hogy az angol légi haderő is majdnem teljesen

elvonult a francia területről, ugyanakkor azonban az angol kormány a francia véderőt még mindig tovább, értelmetlenül vált elenállásra tüzeli. Ez azonban még mindig nem elég. Anglia egyidejűen a Petain-kormány tekintélyét is minden eszközzel csorbitani akarja, hogy ezzel bizalmatlanságot keltsen a franciákban a veszély órájában törvényes szöszölőjükkal és tárgyalóképes kormányukkal szemben.

Az elzászi harctér

Berlinből jelenti az Avala: Elzász-Lotharingiában, ahol a francia csapatok az utóbbi napokig heves ellenállást tanúsítottak, csütörtök óta az ellenség ellenálló ereje lényegesen csökken. Epinal, Thoul és Lunéville elfoglalása még jobban korlátozza a francia csapatmozdulatok lehetőségét.

Diedenhofen két oldalán a Maginot-vonal körül még mindig heves küzdelem folyik. A Champagne elfoglalásával Franciaország fele német kézre került.

Ami a légi tevékenységet illeti, különös fontossága van a lillinghami nitrogéngyár ellen intézett támadásnak. Ez a gyár főleg a fegyverkezési ipar szempontjából nagyfontosságú. Ezzel a keletangliai partvidék középső része ismét hadszíntérré vált.

Francia hadijelentés

Bordeauxból jelenti a Havas-iroda: A csütörtöki nap folyamán az arevonalon nem történt nagyobb változás. Az ellenség Nantestől délre, továbbá Bourgestől nyugatra Vichy felé, valamint Lyontól délre járőröket küldött ki. (A. A.)

BORDEAUX BOMBÁZÁSA

Bordeauxból jelenti az Avala: A bordeauxi »La France« című lap értesülése szerint Bordeaux városát az asszonyokra és gyermekekre való tekintet nélkül bombázták. Csütörtök reggel a város különböző negyedeiben halottak, sebesültek és lerombolt házak voltak láthatók. Az egyik bomba egy óvóhelyre esett. Számos üzlet könnyebben megsérült. Egy házat, amelyben 50 leány volt, bombatalálat ért.

Az angol légügyi minisztérium jelentése

Londonból jelenti az Avala: A Reuter-iroda közlése szerint az elmúlt éjjel angol repülőgépek támadásokat intéztek ellenséges közlejtartályok, hidak, gyakorlóterek, lőszerraktárak és repülőterek ellen. Az erős légharító tevékenység ellenére a támadások többek között Münster, Eiskirchen, München—Gladbach, Hamborn, Emmerich, Hamburg és Norderney területére terjedtek ki. Egy angol gép nem tért vissza. Visszatérőben egy angol repülőgép harcra bocsátkozott egy ellenséges vizirepülőgéppel, amelyet súlyosan megrongáltak.

A haditengerészettel együtt működő vizirepülőgépek támadásokat intéztek az iszuideni és scheveningeni katonai raktárak, valamint a borkumi repülőtér ellen. A támadások mind a három helyen tüzet okoztak.

Csütörtök reggel egy Hurricane-gépekből álló raj támadást intézett

HALLÓ!

A svájci nemzeti bank 200.000 svájci frankot adott a Vöröskereszt nemzetközi bizottságának.

Rómában a napokban tárgyalásra összeült olasz—jugoszláv vegyes bizottság, amelynek feladata volt az 1940. évi kereskedelmi áruforgalom kérdésének a rendezése, befejezte munkáját. Jugoszlávia és Olaszország gazdasági delegációinak vezetői aláírták a megegyezést.

A szovjet-német határ megápitására kiküldött szovjetorosz bizottság tagjai Alekszandrov külügyi népbiztosági osztályfőnök és Lemprijer ezredes vezetésével Berlinbe utaztak, ahol tárgyalásokat folytatnak a szovjet-német határ egyezmény megkötésével kapcsolatban.

A szovjetoroszországhoz csatolt Karéliei-Finn köztársaságban június 16.-án tartották meg a választást a legfelsőbb szovjet képviselői részére. A szavazók közül 99.66% vett részt a választáson. A kommunista blokkra és a pártönkivüliekre a szavazatok 98.48%-a esett. Összesen 133 képviselőt választottak, közülük 113 kommunista, 22 pedig pártönkivüli. A megválasztottak között van 21 asszony is.

Több német tábornok és magasrangú katonatiszt, akik jelenleg Olaszországban tartózkodnak, olasz főtisztek kíséretében végig járták azokat a területeket, amelyeken a fasiszta kormány lecsapolta a mocsarakat és termőfölddé tette. A vendégeket nagy lelkesedéssel fogadták.

Sato japán nagykövetet, aki június eleje óta Olaszországban tartózkodik, tegnap kihallgatáson fogadta Mussolini.

Saranov budapesti szovjet követ és felesége csütörtökön fogadást rendeztek a szovjet követség palotájában. A fogadáson megjelent gróf Csáky István külügyminiszter, a külügyminisztérium főtisztviselőivel, Németország, Olaszország és Bulgária követei, valamint a diplomáciai testület több más tagja. A fogadás alkalmával bemutatták a »Nagy Péter« című orosz filmet.

Az újzélandi Wellingtonban levő amerikai főkonzul jelentette kormányának, hogy a »Niagara« személyhajó, az áruaktárban történt robbanás következtében süllyedt el. A robbanás okát nem tudják. A hajón volt összes utasokat megmentették.

A Párisban levő svájci követség értesítette a svájci kormányt, hogy a párisi svájci kolónia tagjai biztonságban vannak.

Az olasz-japán gazdasági tárgyalások, amelyek akkor kezdődtek, amikor a japán baráti küldöttség Rómába érkezett, most befejeződött. Az új szerződést, amely az Olaszország és Mandzsukuo közötti áruforgalmat is rendezzi, ma írják alá Rómában.

Rigai jelentés szerint Ulmaois, Lettország köztársasági elnöke Vinszki szovjetorosz külügyi népbiztos helyettesével történt megállapodása alapján Korhesteint nevezte ki a lett kormány elnökévé és külügyminiszterévé.

Tegnap Moszkvába érkezett a dán kereskedelmi küldöttség.

Hrisztof Todor, Bulgária moszkvai követe csütörtökön szivszélhűtés következtében váratlanul meghalt. Hrisztof Todort ez év februárjában nevezték ki moszkvai bolgár követté.

Noviszádnak 15.000 vagon fára van szüksége és ma alig száz vagon fa van a fatelepeken

Veszedelemes spekuláció kezdődött a tüzelőfával — A hatóságoknak a legsürgősebben közbe kell lépniük

A Reggeli Újság hasábjain több ízben rámutattunk még arra, hogy Noviszád, de az egész Vojvodina fellelőjének biztosításáról idején kell gondoskodni, mert különben kellemetlen meglepetésekkel számolhatunk. Sajnos mind e figyelmeztetések eddig hiábavalóak voltak, mert hivatalos helyen semmi sem történt meg. Az idő pedig nagyon sürget és ha hamarosan nem történik valami, igen súlyos tél köszönt reánk.

Noviszád és az egész Vojvodina tüzelőfa szükségletét Horvátország területéről szerzi be. A horvát bányászati fakitermelők azonban most nem akarnak fát feladni. Arra hivatkoznak, hogy a mai faárak nem felelnek meg nekik és amíg a bányai hatóság új árat nem állapít meg, addig fát nem adnak el. A bányai hatóság és fakitermelők között már hetek óta folynak a tárgyalások, mindez ideig még nem adták ki hivatalosan a faárakat. Egyes horvátországi fakitermelők már tudni vélik a faárakat és különös kegyképpen hajlandók kisebb mennyiségű fát ezen a magas áron eladni a vojvodinai fakereskedőknek. Eppen ezek

a fakereskedők panaszkodnak leginkább a fakitermelőkre és azt állítják, hogy a vojvodinai favásárló közönség bőrré akar nekik spekulálni és csak ezért nem adnak fát.

A magunk részéről nem tudjuk ellenőrizni, hogy ez mennyiben fedi a tényeket, tagadhatatlan azonban az, hogy fa nagyon kevés van nemcsak Noviszádon, hanem az egész Vojvodinában.

Noviszád téli tüzelőfa szükséglete — eltekintve a szén és koksztól — tizenöt-ezer vagon tesz ki.

Más években június hónapban már hatalmas készletek voltak az összes fatelepeken és ha még nem is volt biztosítva az egész téli faszükséglet, annak tekintélyes része már felhalmozottan állt. Ezzel szemben a különböző fatelepek tulajdonosaitól beszerzett értesítéseink szerint

ma egész Noviszádon alig van száz vagon fa, ami egy nyári hónap szükségletét sem fedezi teljes egészében.

Ez mutatja a legjobban azt a súlyos helyzetet, amelybe Noviszád téli fellelőjé kerülhet. Nem győzzük eléggé hangsúlyozni, hogy hivatalos tényezőknek kellene ezt a kérdést rendezni. Elvégre a hivatalok, elsősorban a város vezetősége nemcsak arra való, hogy aktákat gyártson, hanem arra is, hogy gondoskodjon a város lakosságának megélhetéséről.

Noviszád város vezetősége tegye meg a szükséges lépéseket, hogy a télire elegendő tüzelőfa álljon rendelkezésünkre. Több ízben hangoztatta a Reggeli Újság azt is, hogy a Vojvodinának mint fában passzív területnek joga van olcsóbb fuvarra tüzelőfa és szén szállításánál.

éppen úgy, amint a gabonában passzív vidékekre olcsóbb fuvar mellett szállítják a búzát és kukoricát. Ez ma a legsürgősebb feladata, amit nem szabad halasztgatni, éppen a mostani helyzetre való tekintettel.

Ítélelhirdetés a csurugi apagyilkosok ügyében

Brankov Milenkót egyévi fegyházra ítélték, öccsét felmentették

Tárgyalások a noviszádi törvényszéken

A noviszádi törvényszéken tegnap délelőtt hirdetett ítéletet Makszimovics Szvetisláv törvényszéki elnök ötös bírói tanácsa Brankov Milenkó és Brankov Borivoj csurugi apagyilkos legények ügyében. Brankovék, mint megirtuk, a múlt év november 23-án, éjjel 11 órakor bottal és fejszével olyan súlyos sérüléseket ejtettek apjukon, Brankov Milorádon, hogy

a szerencsétlen férfi még az éj folyamán meghalt.

Brankovékát előre megfontolt szándékkal elkövetett emberölés büntetével vádolta az államügyészség. A tárgyaláson a vádlottak beismerték, hogy megölték apjukat, a szándékosságot azonban erőlyesen visszautasították. Kijelentették, hogy apjuk nagyon hevülékeny ember volt, anyjukkal állandóan hadilábon állt és többször kiirtással fenyegette meg a családot. A kritikus éjszakán is rájuk támadt s ők leginkább anyjuk védelmében, néhányszor rácsaptak azzal a fejszével, amelyet apjuk fogott rájuk.

A tanak tulnyomó része mentővallomást tett. A bíróság a múlt héten befejezte a tanukihallgatáso-

kat, ugyanakkor sor került a perbeszédre is és tegnap délelőtt ítéletet hirdetett. A törvényszék mindkét vádlottat bűnösnek mondta ki és Brankov Milenkót

egyévi fegyházra ítélte,

öccsét azonban az enyhítő körülmények figyelembevételével felmentette a büntetés alól. Az államügyész felebbezést jelentett be.

Kolbert Szteván sztárfutogi munkást a noviszádi törvényszék háromhavi szigorított fegyházra ítélte, mert a múlt év december 10.-én, éjjel két kakast és két tyukot ellopott Hirschfeld Elzától.

Kolbert éjszaka beugrott a károsult udvarába, leszedte a baromfiól cserpeit és az alvó baromfik közül ellopta a tyukokat és kakasokat. A tárgyaláson a vádlott beismerésben volt. A bíróság a súlyosbító körülményekre való tekintettel hozta meg ítéletét.

Az iskolán kívüli népnevelés, minden egyesület első kötelessége

Rablótámadás és család ügye a szombori törvényszék előtt

Szomborból jelentik: A szombori törvényszéken most tárgyalta Kocićs Milán büntetőbíró ötöstanácsa Nenádovics Iván 31 éves lugji napszamos bűnyűjét. Nenádovicsot azzal vádolta az államügyészség, hogy február 28-án betört Gyurka Sándor gazdálkodóhoz, baltával támadt a gazdálkodóra és leányára és

pénzt követelt és több helyen megsebesítette őket.

A tárgyaláson a sértettek nem ismerték fel Nenádovicsban támadójukat, mire a bíróság a bizonyítási eljárás befejezése és a perbeszéd elhangzása után bizonyítékok hiányában

felmentette a vád és következményei alól.

Ugyancsak most tárgyalta a szombori törvényszéken Veszelovszki Dezső dr. hármastanácsa Sesevics Száva 29 éves szombori napszamos csalásának ügyét. Sesevics, a vádirat szerint, 1936 november 4-én a városi napszamosok heti kimutatását meghamisította és ilymódon 142 dinárral megkárosította a várost. A vádlott ittassággal védekezett. A bíróság ítéletében bűnösnek nyilvánította Sesevicsot és

háromhavi szigorított fegyházbüntetést rótt rá.

Az ítélet jogerős.

Beförések, lopások Noviszádon

Noviszádi rendőri hírek

A noviszádi rendőrségen csütörtök este félkilenc órakor jelentette König gyártulajdonos, hogy L. Musicskog-utcai lakásáról ismeretlen tettes ellopta összes pénzét,

több mint 80.000 dinárt.

A betörő König távollétében behatolt a lakásba, feltörte a szekrényt és a készpénzzárral együtt vitte el a pénzt. A rendőrség helyszíni nyomlét tartott és több értékes nyomot fedezett fel, a nyomozás folyik.

Popov Száva noviszádi szabó feljelentést tett Balogh Gyula nevű ségdeje ellen, hogy Balog

1350 dinár értékben különféle szövetanyagokat tulajdonított el műhelyéből.

A rendőrség kihallgatta Balogot, a nyomozás folyik.

Apró János noviszádi cipész feljelentést tett a rendőrségen ismeretlen tettes ellen, aki csütörtökön délelőtt a Kr. Alekszandra-utca 15 számú házában kapujából ellopta

1200 dinár értékű új kerékpárját.

Az ellopott kerékpár »All right« védjegyű, gyári száma 359.147, rendszáma 1153/1940.

Neumann Dániel, a noviszádi Park hotel igazgatója jelentette a rendőrségen, hogy ismeretlen tettes csütörtökön virradó éjjel 8 különböző nagyságu villanykörtét lopott el a szálló kerthelyiségéből. Az ellopott égők ára meghaladja

a 750 dinárt.

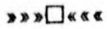
A rendőrség erőlyes nyomozást indított a tettes kézrekerítésére.

HIREK

VALTOZEKONY IDO

Jugoszláviában tegnap tulnyomórészt felhős, helyenkint esős idő volt, a hőmérséklet nem változott lényegesen.

Időjárás június 22-re: Tulnyomórészt felhős, változékony idő várható, helyenkint csapadékkal, a hőmérséklet nem változik. A nap kel 3 óra 51, lenyugszik 19 óra 28 perckor.

MAGYAR SZULOK, MAGYAR ISKOLABA IRASSATOK GYERMEKEITEKET!

AFRIKA RÉSZLETES POLITIKAI TÉRKEPE A REGGELI ÚJSÁGBAN. Az olasz beavatkozással, az eddig Észak- és Nyugateurópában folyó háboru Afrikára is átterjedt. Afrikát a gyarmatok világtájának is nevezhetjük, mert vízein és szárazföldjén angol, francia, olasz, belga, portugál és spanyol érdekek ütköznek össze. A Reggeli Újság holnapi számában térképet közöl, amely részletesen feltünteti a különböző gyarmati érdekeltségek pontos határait és területét. A térkép nagyban elősegíti a pontos és könnyű tájékozódást a háborús Afrika különböző részein.

Subasics Milán horvát bán kihallgatáson Öfensége Pavle régenshercegnél. Beogradból jelenti az Avala: Öfensége Pavle régensherceg tegnap kihallgatáson fogadta dr. Subasics horvát bán, aki tegnap dr. Macsek Vlatko miniszterelnök-helyettesével együtt visszautazott Zágrebba.

Ma délelőtt érkezik Beogradba a magyar kereskedelmi miniszter. Beogradból jelenti: Ma délelőtt fél 9 órakor érkezik Beogradba Vargha magyar kereskedelmi miniszter, Karaffiáth budapesti főpolgármester és több más előkelőség Bakách-Bessenyei György báró beográdi magyar követ Zemunba a vendégek elé utazik, s együtt teszi meg velük az utat Beogradba, ahol a magyar vendégeket ünnepélyesen fogadják.

A noviszádi vizsgálóbíró irodájából. A szrbobráni csendőrség letartóztatta és kihallgatása után a noviszádi törvényeszk fogházába szállította Hodoniczki Sándor 58 éves szrbobráni gazdálkodót, aki ellen az a gyanu merült fel, hogy erkölctelen menyletet követett el egy éretlen kisleány ellen. Hodoniczki további sorsáról kihallgatása után dönt Papriesics Milán noviszádi vizsgálóbíró.

A noviszádi Ingenyenker egyet közgyűlése. A noviszádi Ingenyenker egyesület ez évi rendes közgyűlését június 23-án, vasárnap délelőtt 11 órakor tartja meg az egyesület Generala Vaszicsa uccal székházában a következő napirenddel: 1. A közgyűlés megnyitása és az elnök jelentése. 2. Az igazgató bizottság jelentése. 3. Felügyelő bizottság jelentése. 4. Új igazgató és felügyelő bizottság választása. 5. Esetleges indítványok. A közgyűlés után a megjelent vendégeknek bemutatják az egyesület otthonát.

Erettségi eredmények a noviszádi II. flugimnáziumban. A noviszádi II. flugimnáziumban befejeztek az érettségi vizsgálatok. Az érettségire a harminckilenc rendes tanulón kívül még négy magántanuló is feliratkozott, úgyhogy összesen negyvenhárom mentek neki az érettséginek. A tanulók közül huszonnégyen, a magántanulók közül pedig egy tette le a sikeres vizsgát. Hét rendes tanulót és a másik három magántanulót egy évre visszavetették. Nyolc tanulót háromhavi javítóvizsgára vetettek vissza.

Ittas bérkocsis vérengzése Molon. Molról jelenti: Öreg András mol bérkocsis lakodalomból hazatérőben, erősen ittas állapotban összeszólalkozott Ozoroczky György nevű szomszédjával, valamint Madarász András bádogossal és olyan gorombán támadt rájuk, hogy hamarosan összeverekedtek. Öreg előkapta a bicskáját és Ozoroczkyt kétszer mellbeszurta. Madarászt pedig a baloldalán, a csipőjén sebezte meg. Öregtet előállította a rendőrség. A szurkáló kijelentette, hogy a sértettek támadtak rá s ő védekezésében használta bicskáját. A vizsgálat folyik.

Szerencsétlenségek Noviszádon. A noviszádi Pasics és Greskoskolszka utcák sarkán csütörtökön este egy motorkerékpár elütötte Sztéfánovics Anna noviszádi lakost, aki könnyebb zúzódásokat szenvedett. A sérült nőt be szállították a közkórházba, ahonnan segélynyújtás után elbocsátották. A rendőrség vizsgálatot indított annak megállapítására, hogy a szerencsétlenségért kit terhel a felelősség. — **Hironimusz Mihály noviszádi lakos** Johann nevű 7 éves fia csütörtökön este nem sokkal hét óra után felmászott a fára, amelyről saját vigyázatlansága következtében lezuhant. A fiu lábtörést szenvedett, be szállították a közkórházba.

Tizenöt napi elzárásra ítélték egy noviszádi csalót. A noviszádi törvényszéken 15 napi elzárásra ítélték Kurjacski Lyubomir noviszádi nyomdászt, mert hamis bizonyítványt állított magának, amely szerint 5 napig nem dolgozott betegség miatt. A bizonyítványra ráhamisította munkaadója nevét s így a betegségyelzőt tévedésbe ejtve felvett 5 napi segélypénzt, 175 dinárt.

„Kraxner“ nagyvendéglő
ma, szombaton este 8 órai kezdettel nagy **KERTMEGNYITÓ**
Kovács Lajos és jazz-zenekeara játszik.
Tanc reggelig. **Belépődíj nincs.**
Rossz idő esetén a mulatság a nagytérben lesz.

Kikindai és Kikinda környéki hírek. Kikindán úgy elszaporodtak a káposztalepkék és a békák, hogy egyebet sem lehet látni. Tavaly a város 10 dinárt fizetett a beszolgáltatott lepkék ezéréért, az idén azonban erre a célra nincsen pénze a városnak. A gyümölcstermelők szerint jövőben milliószámra hemzsegnék majd a hernyók a gyümölcsösökben s a termés még az ideitől is jóval gyengébb lesz — ha egyáltalán lesz. — **Bájiics Szlobodán** gyálai legény hosszabb idő óta haragban élt Popov Szlavkó falubeli legényvel. Bájiics szerdán már nem bírta türtözteni indulatait és a nyílt uccán összeverte Popovot. A verekedő ellen megindult az eljárás. — **Krsztin Dimitrije** vasúti munkásra munka közben rázuhantak a talpfák és súlyos zúzódásokat okoztak az egész testén. Krsztint be szállították a közkórházba, állapota súlyos, de nem életveszélyes. — **Jegdiics Alekszandar** krszturi legény fellökte a kerékpározó Gyálai Vilmos 19 éves munkást és megverte. Jegdiics ellen megindult az eljárás.

MOLI HIREK. A rendőrség közel száz kerékpártulajdonos ellen eljárást indított szabálytalan hajtás címén. — A rendőrség felszólítja a háztulajdonosokat, akiknek udvarában eperfa áll és természet pálinkának szándékoznak kifőzni, hogy az adai pénzügyőri kirendeltségnél jelentésk be, hány fa van az udvarukban. Erre azért van szükség, nehogy külön megadóztassák őket, ugyanis az uccal eperből készült pálinka literje után 5 dinár adót kell befizetni.

Adományok az árvízkarosultak részére: Cs J. Noviszád 20, dr. Stebler Antal orvos Szombor 150, Kossa Erna Beograd 500 dinár, Romanesik Pál gyűjtése Ruma 210 dinár. Az adományokat a vidékre kihelyezett árvízkarosult gyermekek utazási és egyéb költségeinek fedezésére fordítjuk.

Bácskai lakodalom Moravicán. Sztáramoravicáról jelenti: Kezden a régi békevilágra emlékeztető lakodalom volt Moravicán. Bannik István gazdálkodó István nevű fia és Dranyovszky János Lidia leánya tartották esküvőjüket, amelyen közel háromszáz meghívott vendég vett részt. A lakodalmat a Polgári Kaszinó nagytermében tartották meg, a lakomán elfogyott egy mázsás borju közel kétmázsás sertés, rengeteg szárnyas, aprósütemény és torta és közel tíz hektó bor.

Az iparfelügyelőség nem önálló ügyosztályt többet a bánságban. Dr. Kijurina Bránko bán megsemmisítette elődjének azt a határozatát, amellyel az iparfelügyelőséget kivette a hatodik osztály keretéből és önálló ügyosztálya alakította, mivel nem volt illetékes ennek a rendeletnek a kiadására. Mivel így az iparfelügyelőséget újból a VI. osztályba rendelték, az érdekelt felek ügyük sürgős elintézése érdekében jól teszik, ha az összes ügyekkel közvetlenül a VI. népjóléti és közegészségi ügyosztályhoz fordulnak.

A gyorsvonatban kifosztották a noviszádi közigazgatási biroság egyik tagját. Kikindáról jelenti: Zágreb és Vinkovci között a nemzetközi gyorsvonatban ismeretlen tettes kifosztotta a noviszádi közigazgatási biroság egyik tagját, dr. Nikolájevics Tihomirt, valamint dr. Sztokov szófiai egyetemi tanárt. Dr. Nikolájevicsről 1000 dinárt, a bolgár tanártól pedig 300 olasz lírát loptak el. Az a gyanu, hogy a tolvajlást egy svájci utlevéllel utazó egyén követte el, aki Szlavon Bródon leszállt. A nyomozás megindult.

Kiosztották a díjakat a szombori kereskedelmi iskolában. Szomborból jelenti: A szombori kereskedelmi ifjuság most ünnepelte harminketteszer védszent-ünnepélyét s ez alkalommal kiosztották a bizonyítványokat és jutalmakat. A tanárok és tanulók előtt Grujics Vladimirt tiszteltbeli elnök nagy beszédet mondott, majd a következő kitéző eredménnyel végzett tanulóknak nyújtotta át a jutalmakat: 100—100 dinárt kapott Kauffmann József, a II. felső osztály növendéke, Glavaics József, az I. felső osztály növendéke és Vlatkovics Jócó, valamint Skaric Iván IV. osztályos tanuló. 50—50 dináros jutalomban részesült Uzelac Milán (IV. o. t.) és Andrejev Marin, szintén negyedik osztályos tanuló. Az iskola növendékei kitéző eredményt értek el az idén, nyolcvan-két százalékos sikeresen fejezte be az évet.

Máliigyosi hírek Hegedüs Sándorné 45 éves asszony a mai kor szellemével akart haladni és kerékpározni kezdett tanulni. A tanulásnak az lett a vége, hogy lezuhant a masináról és inszakadást szenvedett. Lakásán ápolják — **Homolya Miklós** 45 éves molgunaraskörnyéki vendéglős Csantavirre indult, hogy zenészeket kössön le a vendéglője részére. Utközben betért az egyik utszéli csárdába, ahol nagyobb társaság mulatott. A társaság több tagja ittas állapotban volt és sértő kifejezéseket tett Homolyára, aki visszonoza a sértegetést. Csakhamar háboruskodásra került a sor, erre a társaság valamennyi tagja Homolya ellen fordult és kilökték a csárdából, úgyhogy a földön elterülve lábát törte. Homolyát kocsin szállították be Maligyosra, ahol dr. Márton Sándor vette ápolásba. A verekedés ügyében a rendőrség megindította az eljárást.

Tomics Jevrem Beograd új városelnöke Pantics Dusan az új testnevelési miniszter

Öfelsége a király nevében ukázt adott ki a régenstanács, amely Tomics Jevrem testnevelési miniszter felmentéséről intézkedik, ugyanakkor pedig Beograd város elnökévé nevezi ki. Az eddigi elnök Gyursics Vojin volt penzügyminisztert ugyanis saját kérelmére felmentették állása alól.

Tomics Jevrem, Beograd főváros új városelnöke a titeli járásnak volt két cikluson keresztül képviselője.

Pántics Dusan, az új testnevelési miniszter Kucevón született 1892-ben. A jogot Franciaországban végezte és utána diplomáciai szolgálatba állott. Összesen husz évig volt a külügyminisztériumban. 1933—1938 között düsseldorf-i jugoszláv főkonzul volt. Az 1938 december 11-i választáson a moravai bánság két járásában is képviselővé választották és azóta foglalkozik politikával.

TEMERINI HIREK. Czil'cer Dzsó temerini kereskedő megbizta Fekete János fuvarost, hogy Noviszádon bevásárlásokat eszközöljön a részére. Fekete nem ért rá és a megbizást Tóth Ferenc nevű vejenek adta át, aki el is ment Czil'cerhez és átvette a bevásárolandó áru értékét, 4500 dinárt. Tóth a pénzt hátsó zsebébe tette és utnak indult, az uton azonban, Noviszád közelében megdöbbenve tapasztalta, hogy a pénz kirázódott a zsebéből és elveszett. Azonnal visszafordult és keresni kezdte a pénzt, de nyomát sem lelta. A károsult kereskedő azonnal jelentést tett a csendőrségen és a noviszádi rendőrségen, amely megindította a nyomozást a pénz megtalálására, eddig még eredménytelenül. — **Lapunk csütörtöki számában** megírtuk, hogy Temerinben véres legényháboru történt. A hírrel kapcsolatban Kaszinó-vendéglő helyett tévesen a Kalmár vendéglő neve került a lapba. A verekedés nem a Kalmár, hanem a Kaszinó vendéglőben történt.

MARTONOSI HIREK. Az előljárásság figyelmezteti a lakosságot, hogy a jövőben minden szabadjára engedett baromfit a község házára hajtának az uccáról és a tulajdonosát megbüntetik. A kerékpártulajdonosokkal tudatja az előljárásság, hogy a járdán abban az esetben, ha az uton nagy a sár, szabad kerékpározniok, de gépüket csak 6—8 kilométeres sebességgel szabad hajtaniok, hogy kiküszöbölhető legyen az összeütközés veszélye.

Vizsgaeredmények a petrovgrádi kereskedelmi akadémián és a leány-polgáriban. Petrovgrádról jelenti: A petrovgrádi állami kereskedelmi akadémián befejeztek az érettségi vizsgák és csütörtökön este kihirdették az eredményt. Az érettségire összesen 51 tanuló jelentkezett, ezek közül sikerrel érettségizett 42, kilencet pedig 3 hónapra visszautasítottak. Az érettség nyilvánítt tanulóik közül egy kitéző, egy jeles, 21 jó és 19 elégséges eredménnyel tette le a vizsgát. Az érettségi miniszteri biztosa Kolarov Zsiva kereskedelmi akadémiai tanár volt. A petrovgrádi állami leány-polgári iskolában befejeztek a kisérettségi vizsgák. Kisérettségire összesen 55 tanuló jelentkezett. Ezek közül sikerrel vizsgázott 31, két hónapra bukkott 2, egy évre bukkott 13 és visszalépett 2 tanuló. A 31 közül a szóbeli kisérettségi alól felmentettek tizet, kitéző eredménnyel vizsgázott kettő, jeles eredménnyel 12, jó eredménnyel pedig 17. A leány-polgári iskolában egyébként befejezték az összes tanulók osztályozását. Az iskolába 422 tanuló járt, akik közül sikerrel végezte el a tanévet 269, javító vizsgára 112, osztályismétlésre 41 tanuló bukkott. Az eredmény 63.75 százalékos.

Emlék Tangerből

A hirtelen, egyik percről a másikra spanyollá lett Tangerről beszél talán az egész világ. Az újságíró pedig, amint a sorokat rója, régi naplójában keresgél. Tintaceruzás, fakuló kusza sorok közül előugrik egy név: Tanger... A «Citta di Bengasi» nevű olasz csapatzállító gőzös fedélzetén írónak e sorok, a napló akkor még új, lakkozott keménykötéssel hivalkodott, a hajó pedig teli volt zivajgó olasz önkéntesekkel, akik Franco tábornok seregébe igyekeztek. Este fátyolos holdvilágnál hagytuk el Gibraltárt, elhúzva az ezüsttükörré vált történelmi trafilgári vizeken, s délre itt állottunk az Atlanti Óceánnak fanyar tengerészhumorral «legeurópaibb» kikötője: Tanger előtt. Az «európai» jelző csak azért illett rá erre a kikötővárosra, mert az Atlanti Óceán partján legközelebb esett Spanyolországhoz.

A szemünk elé táruló látvány azonban mondhatni lehangolóan afrikai volt. Kikötő? Genova és a malloreai Palma kiépített hullámtörőgátas bástyás, régi, évszázados tengerész-kulturát sugárzó kikötője után ösztönösen csak a berber és tuniszi rég elmúlt kalózok könnyű vitorlásait kereste az ember köröskörül... Az Atlasz-hegységnek itt a délre kanyarodó láncza öblöt kerit ki a partból. A karsztos, trópusi napfénytől agyonszitt fakószürke kopasz hegyekre tipikusan arab építésű, hófehérre mázolt, néhol emeletes vályog és kőházak kapaszkodtak föl néhány elszánt, poros pálmafa között, igazán kusza afrikai rendezetlenséggel...

A parton tulajdonképpen ki sem köthettek a hajók. Egyszerűen, mert hiányzott a kiépített rakpart s vele együtt minden, ami a korszerű kikötőket jellemzi. Hogy a négy faj által uralt «szabad város», az afrikai Monaco önálló voltát akarták-e ezzel a maradisággal mintegy védekezve kidomborítani, vagy egyszerűen nem futott rá pénz a büszke «szabad város» évi költségvetéséből, ahol a hegynek mászó utcákon mindent belepő porban, piszokban keveredett el az afrikai kikötő sokszínű rongyaiban a város négy «uralkodó nácio»-ja a partra szállt, gyanus dülöngéssel vakációzó, kereskedelmi és hadihajóra való matrónépséggel — nem tudom...

Mert hajó akkor a spanyol polgárháboru idején nyüzsgött ott éppen elég. Csak valamennyi, rendeltetésére való tekintet nélkül legálább jó ötszáz méterre az összevissza épített parti öbölből. Mellettünk fellobogózott sok színes zászlócskával ékeskedő német páncélos — azt hiszem, a Deutschland volt — recsegett a gyülekezőre hívó trombita, a szomszédjában viszont a nehéz napfényben gyanus aluszékonysággal francia cirkáló mélézött, hosszucsövű ágyúit égnek eresztve. Utánuk kereskedelmi gőzösek következtek, sokszor egymással keresztbefordulva, mintha föl akarnák nyársalni egymást. Norvég, portugál, olasz, horogkeresztes és holland lobogókkal a hajóorrakon. Majd egy angol repülőgépanyahajó alacsony, a víz színétől éppen hogy kiemelkedő fedélzettel s a német páncélosával vetekedő lobogódiszben. A szomszédjukban viszont két olasz cirkáló csukaszínű oldala ágaskodott ki a vízből. Sebes motorcsónakok sűrű fordulóval szállították ki fedélzetükről a partraszálló olasz matrózokat. A legények vígan kurjongattak, harsogták az olasz matrózdalt. (Sono

Krumpli-Jones ismét hallat magáról

A dunkerquei viharos napokon, amikor a tengernek szorított angol-francia hadsereg többszáz teherhajón szállt tengerre, hogy a teljes bekerítéstől megmeneküljön, újra feltűnt egy név, melyet két esztendővel ezelőtt az egész világsajtó emlegetett...

A francia divíziók, amelyek Prioux tábornok vezetése alatt vállalták, hogy feláldozzák magukat, hogy a sereg zöme közben behajózhasson. Dunkerque-től északra vívták embertelen harcukat. Magában a kikötőben a három mélo közül kettő használatlan volt már bombázva. A megmaradt harmadik kis mélo mellett sorakoztak azok a teherhajók, amelyekre ezrével szállottak fel a katonák. Volt ezek között a hajók között egy feltűnően ócska, rozoga batár, melyben az angol katonák végül is felismerték «Potato-Jones»... a híres Krumpli-Jones teherhajóját. Amikor pedig a parancsnok is előkerült, harsogó hangon vette tudomásul az ovációt.

— Bizony, én vagyok, fiúk!... Az öreg Krumpli-Jones!... Mindig ott vagyok, ahol baj van!

Krumpli-Jones a spanyol polgárháboru alatt vált világhírűvé... Ő volt az, aki rozsdás hajóját színiültig megrakta krumplival és a blokádot több ízben kijátszva, bevitte rakományát valamelyik köztársasági kikötőbe. Amikor pedig az angol hatóságok közlést tettek, hogy a brit hadihajók nem védik meg többé a blokádot áttörni készülő angol kereskedelmi hajókat, az öreg Jones a tengerbe köpött és azt mondta:

— Majd megvédem én magam!

Hihetetlen szerencséje volt. Igaz, hogy ügyes hajós, Sohasem esett baja és mindig jó áron adta el krumpliját a kichezett barcelonaiaknak... Mert a jó öreg Jones nem emberszeretéből csempészte a burgonyát Spanyolországba, hanem pénzért... De a Tommykat ingyen viszi haza. Az angol katonák mesélik, hogy Jones apó az egyik elsüllyedt ágyunaszád másodtisztját, aki felment hozzá a hajóhídra és tanácsokat kezdett adni neki, erélyesen lekergette, mondván...

— Nem szeretem az amatőröket...

KULAI HIREK. Betörők kutattak Szabó Imre juhász lakásán és elvitték 43000 dinárt, melyet a juhász nemrég eladott gyapju árából szerzett.

A rendőrség eddigi nyomozása eredménytelen. — Az országos vásárt június 23-án tartják. Vészmentes helyről mindenféle állat felhajtható. — Becherer Ferenc ékszerésztől egy pár arany fülbevalót lopott egy kereszturi leány. A kereskedő idejekorán észrevette a lopást, autóval a kerékpáron haza igyekvő leány után sietett. Elérte és visszavette tőle a lopott ékszert. — A községi hatóság felhívja a csónaktulajdonosokat, hogy amennyiben a Králya Petra csatornán csónakázni óhajtanak, engedélyért jelentkezzenek a községi hatóságnál. — Az elemi iskolások rajz és kézimunka kiállítása igen sikerült. A gyermekek ügyes munkáiban nagyszámu közönség gyönyörködött. — A kulai járásbíróság 300-300 dinár pénzbírsággal büntette becsületsértés miatt Kolarics M'aden kulai és Pókola György cervenak lakosokat. — A járási tanítói értekezletet 135 tanító jelenlétében Kulán tartották. A tárgyszorozaton lévő 10 pontot megvitták. Több tartalmas előadás lebilincselte a hallgatóságot. — Vizslóvszky Vera asszony ablaktisztogatás közben az utcára esett. Fejét súlyosan megsértette. Orvosi tanácsra Szomborba szállították.

FOTO AMATŐROK felvételeit legszelbben és leggyorsabban BARTA I DRUG fozszaküzlete dolgozza ki, Noviszád.

Negyvenfokos meleg Bukarestben. Oriási hőség uralkodott Bukarestben vasárnap. A hőmérő negyven fokot mutatott árnyékban. Később a városban és környékén hatalmas esők és viharok vonultak végig.

Nyolevankétesztendő a svéd király. Stockholm-ból jelentik: Gusztáv svéd király vasárnap ünnepelte nyolevankettesztedik születésnapját.

stato Portugalo) s fölviogyrogta az angol hadihajóra. Azóta lehet, hogy a tenger fenekére küldték egymást... Márkus Pali komámmal mi is kicsónakáztunk a partra. A világ kikötőit végigporyázó matrózok, mint aféle kétlábonyjáró lexikonok, eleven Baedeker-utikönyvek, mindent megmagyaráztak, természetesen mindent tudtak Tangerről, már amennyire nekik szükségük volt a maguk mód-

Szovjet pavillon a lipesei vásáron.

Szovjet-Oroszország is képviselteti magát — a német rádió szerint — a legközelebbi lipesei vásáron. A tárgyalások erre vonatkozóan már megindultak.

Svájceban tilos az autóbuszforgalom. Genéből jelentik: Megszüntették a társaságkocsiközlekedést a svájci városokban. A Stefani-iroda jelentése ezt azzal indokolja, hogy az autóbuszokat a határra küldték, hogy a német csapatok üdözése elől svájci területre lépő francia csapatokat gyűjtőbázisokba szállítsák.

Megszervezik a román hadsereg ellátását. Bukarestből jelentik: A román hadsereg buzaellátásáról közöl rendeletet a bukaresti hivatalos lap. A rendelet pontosan meghatározza, hogy melyik megye hány vagon búzát köteles a hadseregnek szállítani. A buza vagonját 54.000 leiért veszik át.

Székrekedésnél és emésztési zavaroknál így nyunk reggel éhgyomorra egy pohár természetes «Ferenc József» keserűvizet. Reg. S. br. 15485/35.

Tanfolyam Rómában a malária gyógyításáról. Rómából jelentik: Malariagyógyítási kurzust rendeznek Rómában. A Bastianelli professzor vezetése alatt álló malária-intézet július 15-től szeptember 10-éig kizárólag orvosok számára tanfolyamot tart s valamennyi előadás során a malária megelőzéséről és a gyógyításnak főleg pszichiatriai oldaláról beszélnek az előadók.

A hadviselő államok nem folytathatnak sajtópropagandát Spanyolországban. Madridból jelentik: A spanyol belügyminisztérium rendeletet adott ki, amely megtiltotta a hadviselő államok polgárainak, hogy úgynevezett sajtószolgálatot tartsanak fenn és sajtóközleményeket adjanak ki. Ez első sorban az angolokra vonatkozik, akik propagandaközleményeket adtak ki.

ja szerint. Hogy valamikor itt lakott a marokkói szultán, hogy most (1937-ben) a szabad államot évenként más-más konzul kormányozza a városban lakó európai nemzetek képviselői közül. Az apró szabadállamot körülvéve roszdaszínű hegykioszorun túl körülfelte Tangert az afrikai Spanyol Marokkó. A hegycsucok mögül bojtos, duplacsucos sapkájú spanyol határőrkatonák sóvárogta le a si-

A rendszeres, naponta eszközendő fogapolásnak éppen olyan magától értetődőnek kell lenni minden ember előtt, mint a rendszeres kézmosás.

Bácspetrovoszelői hírek. A községi elnök tudatja ezuton is a lakossággal, hogy otthon a saját házában eladásra senki sem vághat hízott sertést, vagy egyéb állatot. Azt aki saját használatára levág valamilyen állatot s másnak is elad belőle — igen szigoruan megbüntetik. Már eddig is több feljelentés érkezett az ilyen zugvágók ellen. — Bálizs György pékmester felesége, a vezetőikkel összekapcsolat hordozható vilnyilámpával megakart nézni a sülly kenyereket. Ugy látszik valahol nem volt jó a szigetelés s olyan erős ütést kapott, hogy eszméletét elvesztette. A gyorsan kihívott orvos eszméletre térítette az asszonyt, akinek semmi különös bajt nem okozott az áram csak a jobb kezén látszanak égési sebek. — A Prizád értesítette az előjáróságot, hogy a repce métermázsáját 270, és a fehérmák métermázsáját 520 dinárért veszi, a vagonba, illetve hajóba rakva. Az értesítés nem zárja ki a közvetítőket sem s így nemcsak a termelők de bárki szállíthat neki. Bővebb felvilágosítást ebben az ügyben Zsvikovic Jován községi tisztviselő nyújt a 4-es számu szobában. — Bogács Mária 20 éves leány tüdővészben meghalt. Nagy részvét mellett temették el.

Női fürdőruhák, női kabátok, fűzők, melltartók, kesztyűk és harisnyák szaküzlete: Fischer J. és Fia, Novi Sad, Trg Oslobođenja 2.

Veszétségben meghalt egy sziváci asszony. Szivációról jelentik: Ignyátov Draginya 33 éves sziváci földművesasszonyt három héttel ezelőtt megmarta egy veszettkutya. A súlyos sérüléseket szenvedett nőt azonnal Pasteur-oltással látták el, ennek ellenére a szerencsétlen asszonyon hétfőn délután a veszétség jelei mutatkoztak és beszállították a szombori közkórházba. Ignyátov Draginyán nem lehetett segíteni, kedden a kora reggeli órákban borzalmas kínok között meghalt. Holttestét hazaszállították és szerdán delelőt örök nyugalomra helyezték.

Igen, de az Idel terpentines

Zog király szolgálattételre jelentkezett a török hadseregnél. Zog, albán ex-király, az Evening Standard jelentése szerint, felajánlotta szolgálatait a török hadseregnek, amelyben az első világháboru kitérősekor hadnagyi rangban szolgált. Még nem ismeretes, hogy a török vezérkar elfogadta-e ezt az ajánlatot.

vár városra, amelyben alig volt három-négy korszerűnek nevezhető európai épület... De viszont itt került hajóra Afrika szene, nyersanyaga... A vakító fényben néha úgy látta a szem, hogy vér szárad a tengerből fölé emelkedő pusztá sziklákön. Most a spanyolok megkapták egész Tangert, egy csepp vér nélkül, a szövetségesektől...

BIHARY LASZLO

— **DEBELYACSAI HIREK.** Beszűnő tolvajok Standaner János hentes üzletében megdézsmáltak a kézipénztárt, melyből több mint 160 dinár készpénzt és 6 rud szálamit emeltek el. Molnár János lakásából 200 dinárt, Mérges József istállójából pedig egy borjút vittek el. A csendőrség és a rendőrség a legerélyesebb nyomozást indította meg a tettesek kézrekerítésére. — Az állomásfőnökség figyelmezteti a lakosságot, hogy a pályaudvarnál, valamint a két váltó között a vasúti utastestén átjárni büntetés terhe mellett a jegszigorubban tilos. A vasútestestén csak a rendes átjárónál szabad átjárni. — A tűzoltó parancsnokság felhívja a szülők figyelmét, hogy a gyermekeket, akik a kötelező testnevelési tanfolyam alól mentesültek és a tűzoltósághoz nyertek beosztást, kiképzés végett minden vasárnap rendszeresen engedjék a kijelölt gyakorlatokra, mert a mulasztók ellen eljárást indítanak. — A debelyacsai Ipartestület keretében működő segédvizsgáztató bizottság előtt a következő segédek tettek le sikeresen a segédi vizsgát: Varga Imre borbély, Kucser Zuzsa cipész, Tyirity Dragomir szabó, Babka József és Libeity György bádógos és Fazekas Dezső bognár. — A légvédelmi bizottság a múlt vasárnapról elmaradt előadásorozatát vasárnap az istentisztelet után a rendes időben a Vallásos Otthonban megtartja.

— **BEZDANI HIREK.** Jelentették, hogy Bezdánál egy tengerész belefutott a vízbe. A tragikus véget ért tengerész holttestét kifogták és megállapítást nyert, hogy Lancuski Koszta 21 éves bjeljinai fiatalember, akinek ügyvéd apja két hónappal ezelőtt halt meg. Lancuski ugyanakkor, amikor fürödni indult, sürgőnyt kapott Bjeljináról, amelyben tudatták vele, hogy kérjen szabadságot, mert édesanyja halálán van. A szerencsétlen tengerész temetésén rengeteg bezdáni jelent meg. — A koluti templomi bucsut vasárnap, 23-án tartják meg. — Kerekes Sándor kaminaci lakos szerdán délután le akart ugrani a kocsirol, ballába azonban a kerék küllői közé szorult és két helyen eltört. Kerekest elsősegélyben részesítették, majd szállították az oszjeki kórházba.

— **Esnek a háborús állampapírok a délamerikai tőzsdén.** A buenosairesi tőzsdén tovább esnek a kimondottan háborús iparok papírjai.

— **A háborús államok szentszéki követei a Vatikánban helyezkedtek el.** Rómából jelentik: Vatikáni hivatalos közlés szerint Franciaország és Anglia szentszéki követei, tehát Wladimir d'Ormesson, a Figaro volt publicistája és az angol Osborne már elhelyezkedtek a Vatikánváros területén. Hivatalosan közlik továbbá, hogy Belgium és Lengyelország követei a Szentszéknél, ugyancsak a Vatikánvárosban fognak letelepedni. Megállapítják azonban vatikáni hivatalos helyen, hogy a szentszéki belga követnek adott engedélyt nem lehet úgy felfogni, mintha ezzel a Szentszék állást foglalt volna a belgiumi politikai életben jelenleg fennálló konstitucionális ellenfeleket illetőleg.

— **Mennyit áldozott Roosevelt fegyverkezésre.** Washingtonból jelentik: Roosevelt hivatalbalépése óta az Egyesült Államok kongresszusa 7.928 millió dollárt költött a hadsereg és a flotta fejlesztésére. Az amerikai flotta 369 egységből áll. Ezek között van 15 óriáscsatahajó, 5 repülőgépanyahajó, 18 nehéz és 18 könnyű cirkáló, 219 romboló és 95 tengeralattjáró. A flotta mindössze 29 egységgel erősebb, mint 1933-ban volt; Roosevelt hivatalbalépése óta azonkívül 130 új csatahajóval cserélték ki regén elavult hajókat. Jelenleg 8 óriáscsatahajót építenek. A tengerészethez van beosztva 1780 használható repülőgép is, míg Roosevelt elnöksége előtt csak 919 állott rendelkezésre. A hadsereg 13.315 tisztből és 227.500 főnyi legénységből áll. A tisztek száma 1933-ban 13.227 volt, a legénysége 121.788.

SZÍNHÁZ-FILM

Ma este másodszor adják az

»Egy kis tévedés« operettet
a noviszádi Daloskör nyári színpadán, rossz
idő esetén a nagyteremben

Előadás után tánc lesz a nagyteremben

Ma este kilenc órai kezdettel tartják meg Jancuszkó Gábor »Egy kis tévedés« című könnyű nyári operettjének második előadását a noviszádi Daloskör műkedvelői. Az előadást jó idő esetén a Daloskör udvarán most épült nyári színpadon tartják meg, rossz idő esetén pedig a nagyteremben.

A rendező és szereplők a bemutatott előadásban elért sikert még fokozni akarják a második előadásban, hogy a közönség minél jobban szórakozzon és minél kellemesebben érezhesse magát. A közönség körében is szokatlanul nagy érdeklődés nyilvánul meg a darab iránt, úgy, hogy ajánlatos a jegyekről elővetelben gondoskodni, mert ezáltal elkerüljük az esti pénztárnál a tolongást. Jegy-

elővétel Ábrahám János könyvkereskedésében és a Daloskör otthonában van, ahol 25, 20, 15 és 10 dináros árban lehet jegyeket kapni.

A Daloskör vezetősége is mindent megtesz, hogy a közönség kellemesen és jól érezze magát és ezért az előadás után tánc lesz a nagyteremben, amelyhez a tűzoltó zenekar szolgáltatja a zenét.

A ma esti előadás kilenc órakor kezdődik és ezért kéri a közönséget, hogy pontos időben jelenjen meg. A darab két és fél óra hosszat tart és így, ha kilenc órakor kezdik féltizenkettőre már vége lehet és még elég idő marad a táncra és mulatásra is.

Hajnali bátorítás...

Pajkos szemed fénylett, játékos volt,
én csak azt kívántam, hogy rám tekintsz.
»Nem tudom láttad-e, hogy a rózsalevelek
Titokvilág pompáját juttatták Neked:
Ó jér, velem, nézz reám, valónk megszépül s
Imára változik, botor, sivár lényünk.

Patyolat lelked, szép szemedben ég,
S apró öröm lángok, csapódnak felém.
Te nem tudod még, hogy régvárt világom
Titokvár csodája mily nehezen épül:
Ó jér velem, nézz reám, valónk megszépül,
S imára változik, sivár lanyha lényünk.

Pogány, nótás lelkem, nyugtalan zajos,
Örömtelen éjszakákon csapong szüntelen
Nagy álmok helyett, csak újabb ragyok élnek
Talán csak annyi, hogy megsókoljalak.
Ó jér velem, nézz reám, valónk megszépül,
dus életté változik, lázas, dacos lényünk.

WELLNER ALBERT

Uj sztár a pesti színpadokon. A Színházi Magazin közöl először interjút a magyar színpadi világ ragyogó új énekesztárjával. Hosszafalusi Kláival, a margitszigeti előadás Szép Helénájával. Tovább folyik óriási érdeklődés mellett az 1000 pengős nagy pályázat. Kétféle riportok és cikkek szórakoztatják az olvasókat: az ismeretlen író a zöldszínházról, riport Ujpest új színházának felavatásáról, Muráti Lili Pesterzében, menyasszonyképző iskola, érdekes körinterjú a Ferencvárosi bajnokaival, vidám hajókirándulás a Zeneakadémiával és még sok kedves, ötletes kép, hír, móka teszi változatossá az új számot, melynek szindarab melléklete a »Pezsgős vacsora«. Azonkívül külön kotta-, kézimunka-, novella-, rejtvénymelléklet és a Kis Magazin Sice urfi kalandjával egészíti ki a számot.

A szombori magyar Iparosdalárda dalestje Szomborban. A szombori magyar iparosdalárda ma, szombaton a Polgári Kaszinó nagytermében dalestet rendez. Közreműködnek a dalárda kamarakórusán és férfikarán kívül Czuczonits Jolán, Erdődi Etelka, Liebhart Éva, Wabeth Stefánia és Konecz Mihály. A dalest iránt városszerte nagy az érdeklődés.

Reggeli Ujság
a meggység naplaja

MARY PICKFORD HATEZER MÉR-FÜLDET UTAZOTT, HOGY EGYÜTT VACSORÁZHASSON AZ ÉDESANYLJÁVAL

Hollywoodból jelentik: Az egyik kaliforniai nőegyesület bankettet rendezett Mary Pickford édesanyjának tiszteletére, aki közismert jótékony hölgy hírében áll.

A vacsorára meghívták a New-Yorkban tartózkodó filmszínésznőt is. Mary Pickford repülőgépre ült, Hollywoodba repült, részt vett a vacsorán, majd rögtön visszarepült New-Yorkba. Hatezer mérföldet repült, hogy résztvehessen a mamája tiszteletére rendezett vacsorán.

JOHN BARRYMORE A JÁTEKOK KÖZÖTT

Megirtuk, hogy Shirley Temple megvált a Fox filmgyártól. Elárvult öltözőjét (egy háromszobás bungalót) John Barrymore kapta. A filmvállalat vezetősége át akarta alakítani az öltözőt, amelynek falain rózsaszínű elefántok és lovak vannak és amely úgy fest, mint valami hatalmas gyerekszoba. Barrymore azonban ragaszkodott Shirley »szelleméhez«.

— Ne változtassák meg a festményeket, — mondotta — örülök, hogy ismét gyerekszobában lehetek.

Apróságok

ANNE MORROW LINDBERGH könyve. LISTEN, THE WIND! (Csitt, a szél!), óriási példányszámban fogy Amerikában. Lindbergh felesége kitűnő stílusban, minden frissesége mellett nagyon is érdekesítően ír. Nagy vonalakban, teljesen eredeti perspektívában látja a világot, — amin ebben az esetben igazán nem csodálkozhatunk!

WALT DISNEY új színes filmje, a híres PINOCCHIO (Tuskó Matyi) körül máris megindult a polemia. Az amerikai kritikusok dícsimuszokat zengenek, főképpen a technikai tökéletességet és színharmóniát emelik ki. Az olaszok ezzel szemben a bravuros megoldásokat meg sem említik, viszont szerintük Disney a szerző COLLODI elgondolásától merően eltérően fogta fel az eseten, cingár, saját létezésén is csodálkozó Tuskó Matyi figuráját, kit filmjén gömbölyű, groteszken komikus kis alaknak rajzol.

ROBERT SHERWOOD új drámáját az amerikai közönség nagy megértéssel és tetszéssel fogadta. THERE SHALL BE NO NIGHT (...ne legyen éjszaka.) (A cím bibliai idézetből ered.) Finnországban játszák, főszereplői egy Nobel-díjat nyert finn ideggyógyász és amerikai születésű felesége. A darab 1938 őszének békés Helsinkijében kezdődik a drámai feszültségű momentumok során halad 1940 tavaszig. Az utolsó jelenetben a professor özvegye és nagybátyja az oroszok elleni védekezés során a végsőkig elszánva házuk felgyújtására készülődnek.

Az alig tizenkilencéves BETTY HUTTON karrierje még amerikai méretek szerint is csodálatosnak számít: öt hónappal ezelőtt még az egyik basketball csapat legjobb játékosa, enekesnővé lép elő, filmszerződést kap s ma a TWO FOR THE SHOW zenés, táncos revü főszereplője és sztárja. CALYPSO JOE című akrobatikus száma a revü nagy attrakciója.

Néhány csillagászati szám Broadway kasszasikereiről a most záruló színházi szezonban: heti bevétel szerint számitva! DU BARRY WAR A LADY (Dubarry urinő volt): 31.000 dollár. THE MAN WHO CAME TO DINNER (A vacsoravendég) 21.000 dollár. LIFE WITH FATHER 19.000 dollár — ezek voltak a nagy ágyuk. THE FIFTH COLUMN (Az ötödik hadosztály), LILION, THE MALE ANIMAL, (A himenü állat), TWO FOR THE SHOW, MY DEAR CHILDREN (a híres Barrymore-szerep) kb. 15.000 dollár. Az amerikai lap szerint a LILION újabb sikerét ezúttal legnagyobbbrészt INGRID BERGMAN — Julikának köszönheti, aki úgy játékkal, mint személyével is teljesen a közönség szívébe férkőzött. Burgess MEREDITH-Liliumról azonban megállapítják, hogy tulhangoz, tulmozog, tulgesztikulál, egyezőval mindenképpen tuljatszik. A váratlanul kitűnő színházi szezon okát pedig nem annyira a darabok óriási irodalmi értékében, mint abban vélik megtalálni, hogy színházban nem kell — másra gondolni. Ami manapság kétségkívül cionyos...

GIANERI GEC, a GAZETTA DEL POPOLO jólismert munkatársa LA VITA È DURA MA COMICA (Nehéz az élet, de nevetséges) cím alatt gyűjteményes kiadást rendez az utolsó 25 év legjobb olasz karikatúráiból. Az első libiai háborútól a mai sportkorszakban ujjáébredő romantizmussig, a nődivat aberrációk a krinolintól a nadrágszoknyáig, a színházi élet, művészet és diplomácia rejtelmes berkein át minden elképzelhető téma szerepel ebben az 1890—1915-ig terjedő sorozatban, mely a humorista szemüvegen keresztül torz valóan látja a világot.

Vasárnap kerékpár-versenyt rendez a NAK

A hölgyversenyzők értékes díjat kapnak

A Noviszádi Atlétikai Klub kerékpáros szakosztálya vasárnap kerékpár-versenyt rendez a szeniorok és juniorok, valamint hölgyversenyzői részére. A szeniorok versenye, ugyiszintén az ifjúságé is reggel 7 órakor kezdődik. A versenyt Noviszád—Ingyija—Noviszád útvonalon rendezik.

Délután három órai kezdettel a hölgyversenyzők részére rendeznek versenyt a Kiszácsi-úton, rajt Csenejig és vissza. A NAK vezetősége a következő hölgyversenyzőket kéri, hogy délután 2 órára szíveskedjenek megjelenni a NAK-pályán:

Pulizsák M., Csauth A., Klein S., Csál G. és Takács B. A hölgyverseny győztese értékes díjat kapnak. A NAK vezetősége felkéri a kerékpározó hölgyeket, hogy amennyiben nem tagjai a NAK kerékpáros szakosztályának, lépjenek be és vegyenek részt a versenyen. A kerékpárszakosztályba történő belépést a verseny előtt, a NAK-pályán is igazolják.

Rövid sport hírek

A noviszádi NAK asztali teniszői — mint jelentettük — holnap délelőtt nagyszabású ping-pongversenyt vívnak a beográdi BOSZK csapatával. A NAK ping-pong szakosztályának vezetője kéri az alábbi játékosokat, hogy a délelőtti 10 órakor lejárásra kerülő visszavágó mérkőzésre jelenjenek meg a Beltéri Katolikus Körben: Csorba, Csirlics, Jovánovics és Erdélyi.

A mai és holnapi budapesti KKK-visszavágó mérkőzésre mind a szarajevói Szlávia, mind a zágreni Gragyanszki játékosai elutaztak. A Szlávia csütörtökön, a Gragyanszki tegnap délután 1 órakor utazott fel Budapestre.

A noviszádi Bohémia SK alulírott játékosait kérjük, hogy vasárnap reggel negyedkilenc órára jelenjenek meg a ZsAK-pályán a ROK elleni visszavágó mérkőzés lejárására. Annau, Vukmilica, Sántha, Horváth, Pista, Schneider, Földesdi, Bátorfi I., Antonics, Jankovics, Petrovics és Szilágyi. — A vezetőség.

A szombat-vasárnap budapesti evezősversenyekre a német és jugoszláv evezősök rendre megérkeztek Budapestre. A zágreni evezősök már csütörtökön megérkeztek a magyar fővárosba, a bécsiiek, beográdiak és szpliti versenyzők tegnap futottak be a két-napos regattára.

A mai és holnapi magyar b) — Jugoszláv válogatott atlétikai viadala, amely, mint jelentettük Beogradban játszának le, a magyar válogatott tegnap elutazott Beogradba.

A Szlávia, mint hírlik három tartalékkal utazott fel Budapestre. A szarajevói csapatot tekintélyes drukkerhad kísérte el útjára.

A jabukai Jugoszlávia, amely az országos ligaselejtező előmérkőzésein kiverte a noviszádi alszövetségi bajnok ZsSK csapatát, a sorsolás szerinti pihenő alatt erősít. A Jugoszlávia vezetősége szerződtette a beográdi pirosak kitűnő jobbszélsőjét, Pánicsot, valamint a BSK két legjobb tartalékát, Dzsepinat és Voveszt.

HÁBORUS VESZÉLYTŐL TART MONACO

Habár nem harcol, katonája sincs, Háborútól tart Monacóban a bank; Mert a rulett is golyó, bár kicsiny, De e golyócska néha bankot robbant

FANYAR TÓBIAS

SPORT

Sajtó a sajtóról

A szerdai KKK-küzdelmek a jugoszláv és magyar sport-újságok tükrében — Elutaztak a jugoszláv csapatok

A szerdai ominózus KKK-mérkőzésekkel kapcsolatban érdekes megállapításokat közöl egymást idézve a jugoszláv és magyar sajtó. A budapesti »Nemzeti Sport« »Részletes jugoszlávai lapszemle a szomorú szerdáról« cím alatt közli a jugoszláv sajtóban megjelent beszámolókat magvát s ennek »magvát« közölve az alábbiakat írhatjuk. A szarajevói »Jugoszlavenszka Posta« vagy rossz címet adott cikkének, vagy pedig rossz szöveget írt a jó címhez. A lap ugyanis »Erős és fontos játékokban győzött a Szlávia a magyar bajnok ellen« cím alatt a következő bírálatot mondja: A Ferencváros technikailag kitűnőt nyújtott, minden magyar játékos remekül kezelte a labdát. A játékosok közül Sárosi III. emelkedett ki, a háttérdek közül Szoyka dr. volt a jobbik, a fedezetsorban Lázár Európa-klasszis, Kiss nagyszerű technikájú csatár, Gyetvayt a lendülettel emeli ki... Csuda-csapat a Szlávia, hogy ilyen együttest 3:0-ra vert. A vasárnap könnyen hozhat újabb meglepetést.

A Fradi-játékosokat egyébként agyondeledgették Szarajevóban. A bűn különkihallgatáson fogadta őket, mérkőzés előtt, mérkőzés után diszlokáltak voltak. Talán az előlegezett bizalom volt az oka annak, hogy a Fradi úgy vélte (és úgy is játszott) elég, ha a pályán van. Szomorú a mentegés, hogy a csapat kedden agyondeledtette magát és Sárosi Béla ellötte a puskaporát. Hát a Fradinak csak egy mérkőzésnyi ereje van? És Sárosi Bélának már csak egy napra elegendő puskapora van? Ugy emlékszünk pedig a karácsonyi Fradira, hogy mérkőzés után való nap még jobb volt, mint az első nap, amikor pedig igazán kitűnő volt! Kár, hogy esztendőben csak egyszer van karácsony...

A zágreni »Novoszt« az Ujpest—Gragyanszki-irva kijelenti, hogy az Ujpest az első félidőben sokat ígért, de a második félidőben nem váltott be semmit. A csatárok szépen kombináltak ugyan, de nem jelentettek komoly veszedelemet a kapu előtt. A gólarány még nagyobb is lehetett volna. (Akár csak Szarajevóban...) A »Vecser« dícséri a magyarokat. »Férfiasan viselték el a vereséget — írja — és a legjobb benyomást keltették a közönség körében.« A »Jutarnyi Liszt« megírja, hogy az Ujpest szépen, de eredménytelenül játszott.

Amilyen csunya volt az Ujpest szereplése, ugyanolyan nagy mértékben szép volt a horvát vendéglátás. Kralyevics, Jakopics, Hügl, Bazsant szinte versengtek, hogy melyikük legyen kedvesebb a magyarokhoz. Ha megismétlődik a »tavalyi hó« (Ujpest—BSK 7:1), valószínűleg az újpestiek is elragadóak lesznek a purgerekkel szemben. Az újpesti berkekben nagy a bizakodás és az akarat, a csoda lehet, hogy újra visszatér az UTE-pályára...

A román lapok tiszta jugoszláv KKK-döntőtől tartanak. Az első összecsapásnál elért 10:0-ás eredmény után itélve semmi lehetetlen nincs benne. Lehet ugyan, hogy a Ferencváros majd beleszól, a szarajevói Szlávia ugyanis tartalékosan utazott fel csütörtökön Budapestre s ez az amugy is 4—5:0-ás trefán acsarkodó Fradinak nagyon kapóra esik. Néhány román lap az általános véleményről eltérően azt jósol-

ja, hogy a Vénus Bukarestben úgy el- látja a BSK baját vasárnap, hogy kiesik a további küzdelmekből. BSK-é- kat nem olyan fiuknak ismerjük.

A budapesti »Nemzeti Sport« cikkei a beográdi »Vreme« tükrében ilyen képet mutatnak a mérkőzésről (a fordítás pontos, szóról szóra megfelel az igazságnak):

»A szarajevói Szlávia olyan hatalmas iramu játékokat produkált, hogy a Ferencváros sokkal nagyobb gólarányú vereséget is szenvedhetett volna. A Szláviáról azt tartották, hogy technikailag jelentéktelen csapat. Szeretnénk látni azt a technikailag »jelentéktelen« csapatot, amely olyan villámgyors játékokat, pontos labda-adogatást és biztos lövéseket produkál, mint amilyenek a Szlávia meglepte a zöld-fehéreket.« Az Ujpest—Gragyanszki-irva kijelenti a Nemzeti Sport, hogy több hibát követett el, az eredmény azonban még így is reális. A zágreni csapat — írja a továbbiakban — nem mutatott valami tümenyes játékot, de jobb módszerek biztosan vitte őket győzelemre.

Ma Bukarestben Rapid—Hungária, Budapestben pedig Ujpest—Gragyanszki KKK-mérkőzés lesz. Holnap kerül sor a Ferencváros—Szlávia visszavágóra Budapestben, valamint Bukarestben pedig Vénusz kísérel meg kiverni a BSK-t.

Mégis megy a Livnicsár

Az egyesületek figyelmébe

A noviszádi Livnicsár SK, mint jelentettük, vasárnap Bijelyinán játszik a Szemberlával másodosztályu selejtező mérkőzést az első osztályba jutásért. A noviszádi csapat autóbuzson teszi meg a nagy utat, indulás reggel 8 órakor a Trifkovic-térről, a tüzoltó laktanya melletti A Iargic-gyógyszertár előtt. Szurkolókat szívesen visz magával a Livnicsár.

viteldij oda és vissza 50 dinár.

jelentkezni még ma lehet Inotay Bélánál, a Reggeli Újság kiadóhivatalában.

Mivel csütörtökön a Livnicsár SK néhány ismeretlen jóbarátja írásban adta tudtunkra, hogy a Livnicsár »nem megy« s ezzel, ezuttal nem előszőr, rosszindulatu eljárásukkal a sajtó utján viszik tévedésbe az egyesületek tagjait, figyelmeztetjük a noviszádi és vidéki egyesületeket, hogy

egyesületi híreket csakis abban az esetben közlünk, ha a hírt aláírással és pecséttel ellátva küldik be.

Futball-eredmények

BÉLI MANASZTIR: Spárta—oszijeki Szlávia 0:0.

BORCSA: Boreca SK—beográdi Ruszija AK 2:1.

VOJKA: Boreca SK—Szemac 1:1.

SZAMOS: Szamos SK—vrsaci Viktoria 6:2 (2:1).

KNEZSEVO: Knezsevói SK—zemuni Vitéz 7:0.

ZENICA: Gragyanszki—Szarajevói ASK 4:2.

TŐZSDE

BEOGRADI ÉRTÉKTŐZSDE

Devizák: (kinálat — kereslet dinárokban) + 28.5% prim

Junius 21.

London (egy font) 159.30—156.10. Newyork (100 dollár) 4485—4425. Genf (100 svájci frank) 1011.83—1001.83. Szaloniki (100 drachma) magánklíring 40.35—40.15. Newyork magánklíring 5820—5480, Berlin magánklíring 1490—1470.

Allampapírok: 7%-os beruházási kölcsön — 91. 7%-os stabilizációs kölcsön — 90 kötés 90.50, 7%-os stabilizációs kölcsön — 90, kötés 90.50, 7%-os Hip. bank kötvény — 100, közben 100, 8%-os külföldi kölcsön — 95, 7%-os külföldi kölcsön — 84.50, kötés 85—84.50, 2 1/2%-os Ratna Steta — 397, 6%-os bégluk — 65, 6%-os dalmát agrár 56.

Részvények Nadrodna banka — 7800, Agrarna banka — 175.

SZOMBORI TERMÉNYTŐZSDE

Buza, bácskai, Szombor környéki bácskai, szerémi, szlavóniai 254—256, felöbácskai 256—258, délbánati 256—258, Tisza, bácskai és bánati uszályból 258—260. Rozs, bácskai vasut 215—217.50. Zab, bácskai vasut 213—215, szerémi és szlavóniai 213—215. Arpa, bácskai 63—64 kgos 213—215, szerémi 63—64 kgos 213—215. Tengeri, bácskai uj 219—221. Bab, szokvány 435—445. Buzalisz: Nullás gg és g 370—390, kettés 345—365, ötös 325—345, hatos 305—325, hetes 275—295, nyolcas 177.50—182.50. Korpa, bácskai és szerémi 170—172.50. Sertészir, uj nagyhordókban: 18.75—19.75, uj középhordókban 19—20, ladátkban, 25 kg csoma. 19—20, kánában brutto nettoért: 18—19. Füstölt szalonna: 17.50—18.50, sózott szalonna pofa és hasalja nélkül 16—17. Irányzat: Szilárd.

NOVISZÁDI TERMÉNYTŐZSDE

Buza, bácskai Noviszád környéki 257—259, Szombor környéki 256—258, közép-bácskai 257—259, felsőbácskai 258—260, baranyai 255—257, tiszai uszály 259—261, felsőbánati 257—259, délbánati 253—255, szerémi és szlavóniai 256—258. Rozs, bácskai 217.50—220, bánati 215—217.50. Arpa, bácskai és szerémi 64—65 kilós 212.50—215. Zab, szerémi 215—217.50, szlavóniai 217.50—220. Tengeri 228—230. Buzalisz bácskai állomásról nullás gg és g 375—385, kettés 345—355, ötös 325—335, hatos 305—315, hetes 275—285, nyolcas 175—180, szerémi és szlavóniai állomásról nullás gg és g 370—380, kettés 340—350, ötös 320—330, hatos 300—310, hetes 270—280, nyolcas 175—180. Buzakorpa jutásákokban bácskai és szerémi 162.50—165, bánati 160—182.50. Dara, bácskai és bánati zsák nélkül 395—405. Fehér bab, bácskai és szerémi 2° -os zsák nélkül 440—450. Sertészir 25 kilós kánákban brutto nettóért 1850—1860, hordókban, netto, franko hordo 1900—1925. Irányzat: szilárd. Forgalom közepes.

FRANCIA FILMSZTÁROK UTJA HOLLYWOODBA

Michele Morgan a »nagyszemű«, már elutazott Hollywoodba, ahová még az év elején szerződött.

A 20th Century-Fox szerződtette Danielle Darrieux-öt, aki egyszer már filmezett Hollywoodban. Először arról volt szó, hogy Darrieux Londonban fogja eljátszani a 20th C—F egyik filmjének női főszerepét, valószínű azonban, hogy a filmet mégis Hollywoodban készítik el és a színésznő is oda utazik.

OLVASSA A REGGELI UJSÁGOT

Kirándulók:

Pástétomok: máj, fácán, szarvas, sonka, nyelv 1 doboz 250. I-a zsíros trappista 1 kg. 24.-, téli szalámi egész rud 35.-, szardínia, tonhal, pisztráng, ringli és szálkamentes szardíniák.

Konstantinović
csemegeüzletben, Noviszád, Kr. Alekszandra 19

GUTENBERG

A könyv jelentősége

Victor Hugó, a kitünő francia regényíró a könyvnyomtatás feltalálását a világtörténelem legnagyobb horderejű eseményének nevezte.

A mai kor embere már nem hisz ily feltétlenül a technika teremtő elhivatottságában.

A sajtó és a nyomtatás önmagában véve ma nem tűnik sem jónak, sem rossznak, mert csupán az emberi elme irányítása által hozhat létre áldásos felvilágosulást avagy ártó zavart. Mégsem akad ma senkisé, aki a könyvnyomtatás vívmányát nélkülözni akarná vagy bírná. A könyvek őrzik a vigasztató bölcsességet és a diadalmas álmot, úgyhogy a vászon őrzi a festő látomásait, vagy a márvány és az érc a szobrász lendületes plaszticizálását. Hogy mindez így megvalósulhatott, egy férfinak köszönhetjük, aki szüntelen és keserű küzdelem után megteremtette az ehhez szükséges eszközt. Ez a férfi német, mainzi születésű patricius volt.

KŐ, FÉM, AGYAG PAPIRUSZ, VELLUM

Szavak, szövegek és jelek gép és sokszorosítását régebben is megkísérelték. Agyagba, kőbe, fémbe vésett jelekkel látták el már a régi Babiloniában a tulajdonos áruját. Indiában pálmalevelekre írtak, a himalájai nyírfa kérgét India északi részén csak a 17-ik században szoritotta ki a papír. Livius szerint a korai latin krónikákat vászonra írták. Pausanias Beociában Hesiodosz műveit

bőrbevésvé olvasta.

A fémet csak rövid feliratokhoz alkalmazták. Gyakoribb volt a fa felhasználása erre a célra. Tintával és sfilussal írtak rá. A fatáblák összeillesztése adta először a könyv gondolatát. Stein Aurél többszáz ilyen fatáblát talált Közép-Ázsiában. Még a fánál is gyakoribb volt az agyag felhasználása. Layard 1845-ben felfedezte a ninivei könyvtárat. Egyiptomban a cserzett bőrrel használták e célra a nagy piramis építése idején. A perzsa királyi krónikákat is erre az anyagra írták. Azonban

az ókorban a papyrus volt a legfontosabb anyag.

A papyrus növényből készült. Könyvalaku írások ismeretese a Krisztus utáni első századból. Közben meghonosították a vellumot, amely cserzett marha vagy birka-bőrből készült és a legtartósabb, legszebb és legilöbbszörre szolgáló anyag. De csak Krisztus után 320 körül terjedt el a használata. Uralkodott a középkorban, noha már Kr. e. 105-ben feltalálták Kinában a papírkészítést. Ezt azonban csak Krisztus után 1100 körül honosították meg Európában.

A MOZGATHATÓ BETŰ

Kinában öt évszázaddal előbb, mint Európában alkalmazták a fatáblácskák útján való nyomtatást.

Az emberek növekvő szükséglete azonban közben gyorsabb és kényelmesebb sokszorosítást sürgetett, így jöttek létre a fémnyomatok és a fametszések. Eleinte kivált szentképekben és játékkártyákban volt nagy a kereslet. Persze mindezek csak tökéletlen átmenetet jelentettek a mozgatható betűkkel való nyomtatás vívmánya felé. Nem hiába mondják tehát Gutenberg Bibliáját Kolombusz levele mellett az újkor határjelzőjének. Igaz, hogy

már 1401 körül Pi-sing kínai kovács helyettesítette a fatáblácskával való nyomást porcellánból készült, mozgatható betűkkel.

Később aztán ólomból öntötték ki a betűket. A londoni British Muzeumban Konfutse kínai bölcsele és költő egyes mondásai őrzik, amelyeket mozgatható betűkkel Koreában nyomtak már 1324-ben. Ez az eljárás azonban nem jutott el Európába. Gutenberg maga fedezte fel újra 1440-ben. Századfordulón, 1300. és 1400. között született ez a mainzi patricius. Ifjúságáról nagyon keveset tudunk. Egy törvénytörvényi tárgyalás iratából kitűnik, hogy 1434. körül Strassburgban »titkos művészetekkel« foglalkozott. Fe tethető, hogy ezek a könyvnyomtatás feltalálásának kísérletével voltak összefüggésben.

Tragikus kapcsolatba került Gutenberg Juhannes Fust mainzi postgártársával, 800 aranyforintot kölcsönzött tőle évi 6%-os kamattal, hogy ily módon véghezvihesse alkotását. Ezzel és későbbi kölcsönvevett összegekkel odajutott, hogy **találmányát el kellett zálogosítania.**

1455-ben arra ítélték, hogy tartozását egyenlítsse ki. Minthogy erre képtelen volt, Fust a pénz helyett megkapta a találmányt. Miközben Gutenberg elszegényedve munkája gyümölcseitől megfosztva, elvonult, Fust, Gutenberg segédjével, Peter Schöfferral társulva, kiadta a 42 soros Bibliát, amely mint első nagy európai nyomdai termék lett ismertté.

Második, féligkész művét egy bambergi segédmunkásnak, Albrecht Pfisternek kényszerűt eladni. Utolsó könyve, a Catolicon 1460-ban jelent meg.

Nem volt sikere.

Pár évvel később a nassauai választófejedelem megszánta és mint szolgát és udvari csatlóst alkalmazta. Így halt meg 1468-ban, mintegy hetvenéves korában, szegényen és ismeretlenül.

A TERJEDŐ ARADAT

Mainzból kiindulva, a könyvnyomtatás elterjedt hamarosan Itáliában, Svájcban, Hollandiában, Bégiumban, Magyarországon, Spanyolországban, Ausztriában, Lengyelországban, Csehországban, sőt Montenegróban is. 1454 és 1500 között Európaszerte mintegy hu-

szonötezer nyomtatott mű keletkezett.

Először Strassburgban nyomtak latin betűtípusú könyvet, különben inkább gót betűtípusú könyvek terjedtek el.

Torquemada spanyol érsek és inquisitor meghonosította a könyvnyomtatást Itáliában, a nagy humanisztikus mozgalom hazájában. Ott nyomták az ókor kedves szerzőit, akiket eddig fáradságos munkával, kézzel másoltak. Torquemada meghívására a Conrad Sweyenheim és Arnold Pannartz kerültek a subiacoi, appenini kolostorba, hol 1465—67-ig lenyomták Cicero de Oratore című művét, Lactanciust és Szent Ágoston iratait, 1468—73 között pedig 48 latin klasszikust, mindegyiket 275 példányban.

A könyvnyomtatás rohamosabb elterjedése azonban katasztrófának köszönhető.

Adolf, nassaui választófejedelem katonái feldúlták Mainz városát 1462 október 27-én. Ez alkalmával pusztult el Fust és Schöffler nyomdája is, amely akkortájt sok nyomdászt foglalkoztatott, akik eladdig őrizték a mesterség titkát.

A munkások azonban menekülni kényszerültek, tehát Köln és Basel lettek a nyomdászat központjai. Utóbbi, a kereskedők és a tudósok, a jó papírmalmok és az új egyetem városa, különösen hozzájárult a könyvnyomtatás népszerűsítéséhez, úgyhogy már 1470 és 1500 között 70 Officina keletkezett ott, ahol csakhamar

az első nyomdászstrájk jelezte az új kor bekövetkezését.

A legújabbkori nyomdászat továbbfejlődését, rohamos népszerűsödését e kis cikkben beülnem ismertetjük, csak azt jegyezzük meg, hogy eltartott csaknem 200 évig, amíg a könyvnyomtatás feltalálása után

megjelent az első hetilap.

Egyike az első ilyen hetilapoknak a Wolffenhüttenben, Németországban nyomtatott »Avisa, Relation, oder Zeitung«, amely németországi, spanyolországi, hollandi, angol, francia, magyar, osztrák, svéd, lengyel híreket közölt, valamint minden tartományból való híreket is, beleértve Nyugat és Keletindiat, — amint az címlapján ma is olvasható... Marconnay Tibor

APRÓHIRDETÉSEK

egy hetiköznap, mint vasárnap egy szó 1 — dinár vastagbetűs 2 — dinár A legkisebb apróhirdetés ára 12 — dinár Hirdetéseket a másnaplapi lapra délután 3 óráig, szombaton déli 12 óráig veszünk fel A hirdetési adó a hirdetőfelet terheli.

Jelige:

»Ezer virág gyógyerejét — NÖVENY-HARMAT nyújtja feléd! Ára patikákban, boltokban 14 dinár. 1879

Prof. Lavedan-féle

RÁNCZTALANÍTÓ OLAJ

koncentrált »C« és »F« vitamintartalommal és biológiailag standardizált teknőhormon-komplexummal. Ránctalanító ereje, bőrfiljtő hatása varázslatos! Ára 45 dinár. Postán költségmentesen szállítja a főlerakat: 100 esztendő Guban-patika, Bač. 3032

ELADÓ

ELADÓ ZONGORA, jó állapotban Schüller gyártmányu. Érdeklődni: Erdélyi Katalin, Szrbobrán, Puciceva 11. 3601

KIADÓ

LAKÁS: 2 szoba, konyha, folyosó kiadó. Noviszád, Paunova u. 23, Adamovics-telep. 3566

KERESLET

KERESEK elszámolásra vagy megvételre vendéglőt. Lehet vidéken is. Cim a kiadóhivatalban. 3589

JÓ HÁZBÓL való fiut szücs-tanoneknak felvesz Kovács József, szücs, Noviszád, Kralja Petra I. 24.

KÜLÖNFÉLE

DR. FILIPON CREM a legjobb és legelterjedtebb nappali krém. Kapható: gyógyszerárakban, drogériákban, illatszertárakban és kereskedésekben. APOTEKA KÜCHLER, VRSAC. 2474

MA MEG VAN ALKALOM arra, hogy bárki mérlegeljen könyvelővé képzettséget ki magát, (később már kétséges). Tanulni szándékozók irjanak prospektusért: Borbély Lajos professzionista könyvelési szakértőnek. Noviszád, Postafiók 75. Lakás: Kralja Petra II. u. 160. d.

DKW WANDERER
AUDI-HORCH
PIRELLI-AUTOGUMI
AUTÓ ALKATRÉSZEK ÉS FELSZERELÉSEK
AUGUST KUTALEK-NOVISZÁD
KRALJA PETRA II. U. 66-64. TELEFON 31-06
WARTA ACCUMULÁTOR WOLVOLIN AUTÓ-OLAJ
ALMÁNYI NYÍR DOZSÁR U. ÉS HASZNÁLT AUTÓK

MAKULATURA PAPIROS

kapható a Reggeli Újság kiadóhivatalában

Reggeli Újság
Uredništvo i administracija
Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Noviszád, Kr. Petra II. (Futoski put) 50
Telefon: 21-37, éjjel 20-58
Felelős kiadó: **Andrež Demš**
A kiadóhivatali tevékenység: **Blazsek Forum**
Pretpilats — Előfizetés:
Egy óra 28 — dinár
(kihordó útján 30 din.)
Három óra 80 — dinár
(kihordó útján 86 din.)
Félévre 160 — dinár
(kihordó útján 172 din.)
Izlezi svakodneвно - Megjelenik naponta
Pošt. ükövni račun — Postacselekszám: **Beograd, 59.754. Zagreb, 46.692**